PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEŞTI

CASA DE CULTURĂ
``ION LUCA CARAGIALE``
A MUNICIPIULUI PLOIEŞTI

atitudini

Numărul 5 (146), Mai 2019, An. XVII

Dumitru Fărcas 81 un mare fiu al Transilvaniei

in memoriam

O "adresare" cât o lacrimă, cât un zâmbet …

Primesc zilele trecute o epigramă dedicată revistei noastre, semnată Corneliu Berbente.

Mesagerul prin care mi-a fost trimisă, odată cu acordul autorului de a o publica, este Constantin Tudorache, unul dintre cei mai dedicați colaboratori, un epigramist care ne încântă la serate și în paginile revistei cu grupaje epigramatice de excepție.

O reproduc aici, preluată din e-mailul primit de la domnul Tudorache:

Dragă Constantine,

Îți trimit o adresare pentru "ATITUDINI".

De câte ori suntem la greu,
Ne întărește Dumnezeu.
De-aceea,-n orice "ATITUDINI",
Să vă bazați pe... CER-TITUDINI !

Prof. univ dr. ing. Corneliu Berbente

Și, da!, am plâns. Când, după multe lovituri, după multe piedici, după multe dezamăgiri, primești o asemenea binecuvântată alinare nu poți să nu fi fericit, înțelegând că, până la urmă, eforturile pe care le depui nu sunt zadarnice, că există oameni care deschid revista cu plăcere și care înțeleg cu câtă dragoste le este dăruită.

Gestul domnului prof. univ. ing. Corneliu Berbente vine, așadar, într-un moment dificil – O, Doamne!, câte momente de acest fel am avut, în istoria de șaptesprezece ani a revistei! – și îmi dă putere în plus să lupt în continuare. Îi mulțumesc din suflet autorului pentru această gură de aer de-Olimp și îl asigur, așa cum îi asigur pe toți cei care mai au nevoie de presă culturală liberă și făcută cu pasiune, că această revistă va continua să apară atât cât Dumnezeu va pune un strop de energie în ființa mea.

Atitudinile din mai vă propun surpriza unui remember Dumitru Fărcaș, unul din marii artiști ai României. Mulțumesc încă și încă o dată domnului Mihai Bandac pentru că a deschis arhiva sa miraculoasă pentru cititorii noștri.

Să aveți zilele senine!

Cu drag,

Gelu Nicolae Ionescu

CUPRINS:

- ***Eugen Simion***: Orgoliul și vanitatea creatorului
- ***Alex Ștefănescu***: Emil Brumaru - nemulțumit de serviciile mele de curier
- ***Ion Bălu***: FILE SÂNGERATE – Luptele de la Mărășești
- **Remember DUMITRU FĂRCAȘU**
- ***Constantin Tudorache***: Galeria Marilor Epigramiști - GHEORGHE PENCIU
- ***Constantin Tudorache***: Din Lumea Epigramei
- ***Traian D. Lazăr***: Corespondența Poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolescu
- ***Daniel Mihu***: Interviu cu Poetul Nicolae Băciuț
- ***Ion Șt. Baicu***: SOCIETATEA PLOIEȘTEANĂ DE LA 1918 LA 1940 și DOCTRINE ȘI CURENTE POLITICE
- ***Ion Șt. Baicu***: ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON
- ***Constantin Dobrescu***: O NUNTĂ DE POMINĂ,
  Constantin Dobrescu și Radu Cătuneanu: Inginer Nicolae Cătuneanu
- ***Traian D. Lazăr***: BRAZII DIN SUFLET
- ***Cătălin Dobrescu***: JUNIMISTUL PETRU MISSIR
  Constantin Dobrescu: *LEONIDA SECREȚEANU (1914-1978)*
- ***Constantin Dobrescu***: GÂNDURI LA CEAS ANIVERSAR
  Constantin Dobrescu: ALEXANDRU ODOBESCU ȘI ACTIVITATEA SA CULTURALĂ
- ***Alexandru H. Popa***: STELIAN CONSTANTIN – STELIAN
- ***Alexandru Marin***: Primul Pilot Ploieștean – Aexander Henri Schwartz
  Alexandru Marin: CULTURA ȘI ARTA – CONTRIBUȚII ȘI FRUSTRĂRI ÎN PROCESUL GLOBALIZĂRII
- ***Neculai I. Vicol***: CULTURA ȘI ARTA – CONTRIBUȚII ȘI FRUSTRĂRI ÎN PROCESUL GLOBALIZĂRII
- ***Daniel Mihu:*** La Băile Felix, turistul se poate simți ca un Rege la President
- ***Marian Chirulescu:*** Evenimente Luna MAI 2019

Despre noi:

Publicație editată de:

Primăria Municipiului Ploiești,

Casa de Cultură "I.L. Caragiale" a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator:

Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: **Ion Stratan**

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Elena Trifan, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor, nr.1A, Ploiești, Județul Prahova

e-mail: gelunionescu@yahoo.com

Tel. / Fax.: +40 244 578148

+40 725 893134

ISSN: 1584-0832

Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute în articole revine autorilor.

Orgoliul și vanitatea creatorului

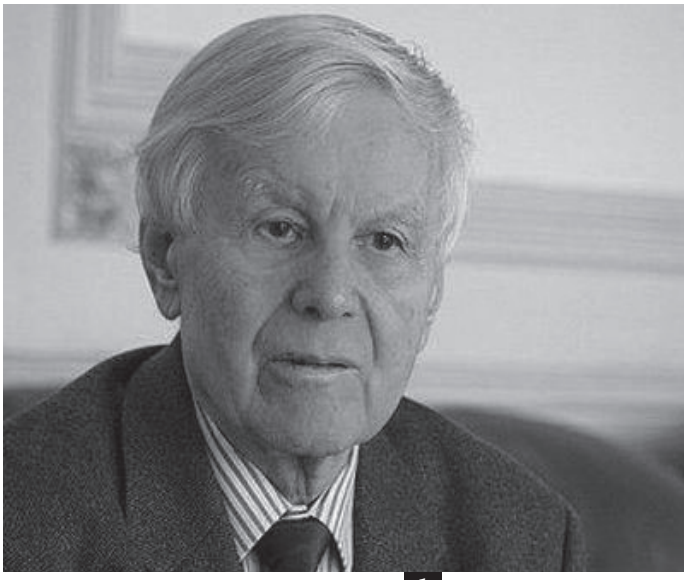

de *Eugen Simion*

Cineva, o doamnă intelectuală cu bune intuiții psihologice, interesată de caracterologie, m-a întrebat mai zilele trecute ce cred și ce relații am eu, critic literar, cu orgoliul, vanitățile și cu amorul propriu – noțiuni des întâlnite în limbajul și în comportamentul moral al omului de creație. Într-o relație, i-am răspuns eu succint, de război. Război continuu. Război hibrid, ca să folosesc un termen din discursul politic actual. Accept orgoliul pentru că el face parte din personalitatea omului (este reflexul demnității sale când demnitatea este pusă la încercare), nu-l accept necondiționat pentru că orgoliul este înșelător și, de multe ori, vexant, semn al pierderii conștiinței de sine, o hipertropie a eului. Nesigur, înșelător pentru că oricând orgoliul poate să se pună în slujba vanității. Dar să luăm întâi partea lui bună. Orice om are, se știe, orgoliul sau, mai degrabă, crizele lui de orgoliu. Atunci, de pildă, când are sentimentul că a creat o operă de valoare și, cei care sunt îndreptățiți s-o judece, n-o socotesc ca atare, dimpotrivă, o contestă, o minimalizează sau, procedeu curent în lumea românească, o ignoră deliberat. Conspirația tăcerii, de care se plângeau scriitorii interbelici (cel mai vehement era, de ținbine minte, Camil Petrescu, veșnic nemulțumit de atitudinea criticii literare față de opera sa), nu-i o vorbă în vânt. Ea există și în epoca noastră (epoca postmodernistă) într-o formă chiar mai accentuată. A devenit, pot spune, o tactică răspândită pentru a-ți marginaliza, minimaliza un adversar incomod. Avem toți exemple la îndemână. Când ți se întâmplă (și se întâmplă des) această formă subtilă de represiune, ai în față două posibilități. Cea dintâi este să te facă că nu observi ce se întâmplă cu cărțile tale și, sigur, să mergi înainte, cu gândul că, cine știe? Opera ta va fi redescoperită și judecată cum merită mai târziu, când urile și antipatiile se vor stinge și spiritul critic, fiind mai liber, va fi mai drept.. A doua posibilitate este să protestezi, să denunți mașinațiunile, complotul tăcerii, pe scurt: să intri în arena literară și să ataci, știind că atacul este cea mai bună armă de apărare.

Mai este, îmi dau seama, o cale: și pe aceasta o folosesc des autorii, deja adaptați cu moravurile (mă rog: tehnicile mediatice): să cauți pe cine trebuie și acesta să-ți prezinte pozitiv cartea la televiziune. Este repet, ceea ce se întâmplă în zilele noastre. Cum să numim această metodă/strategie? Strategia coruperii? Ar fi o formulă prea aspră și, până la urmă, nedreaptă. Casele de editură din Occident o folosesc în chip curent. Fiecare are un „serviciu de presă" care are, la rândul lui, un cerc de jurnaliști culturali, fideli (de cele mai multe ori și remunerați) care popularizează cărțile editurii în cauză. Criticii literari de întâmpinare (aceia ce descind din Sainte-Beuve) au dispărut încet, încet, odată cu revistele literare și ziarele ce acordau săptămânal o pagină sau două fenomenului literar/artistic. În locul lor au apărut, în forță, jurnaliștii culturali. Ei fac jocurile și ierarhiile literare care, în fapt, se schimbă repede, de la un sezon la altul. Uneori jocurile sunt bune, cinstite și ierarhiile corecte. Alteori nu.

Dar să ne întoarcem la orgoliul creatorului în acest timp dominat de incertitudini (în toate sferele vieții, nu numai în arte). Creatorul are de ales, repet, una dintre aceste căi de atac. Îi putem spune și cale de apărare. Orgoliul său va fi satisfăcut când va reuși să învingă tăcerea din jurul operei sale, să se dejuge complotul ignorării, cel puțin mai suportabil dintre toate. N-ați observat că sunt mulți autori care preferă să fie înjurați decât să fie trecuți cu vederea de critica literară? Am auzit că există asemenea autori care cer să fie mai degrabă contestați public decât să fie trecuți cu vederea, dar – ca să fiu drept – nu i-am remarcat în ultima vreme în mediul literar românesc. Scriitorul român recurge la alte mijloace atunci când orgoliul lui creator nu este satisfăcut. Este țâfnos, recalcitrant, acuză conspirații și se victimizează ca să fie ascultat, înjură el pe criticii literari. Chiar scriitorii mari au uneori asemenea excese. Mă gândesc, din nou, la Camil Petrescu care suferea, zice E. Lovinescu de sindromul preeminenței. N-a scris el un pamflet contra criticului care, la un moment dar, n-a mai lăudat suficient o scriere de-a sa? A scris bineînțeles, iar criticul era chiar E. Lovinescu. Citit azi, pamfletul pare cu totul mediocru, sub talentul și reputația intelectuală a autorului.

În astfel de situații, vreau să spun, scriitorul deschide porțile orgoliului său. Nu acceptă ca opera (creația) lui să fie minimalizată, ignorată, contestată. Dacă se întâmplă aceste fapte nedrepte, orgoliul scriitorului reacționează în felurile arătate mai înainte. Pot fi întrebat ce aș alege eu dacă aș fi (și, evident, că sunt) într-o situație de acest fel. În mod cert, n-aș alege (și am ales totdeauna), pentru a-mi menaja orgoliul, nimic altceva decât prima variantă din cele trei. Orgoliul resemnării. Orgoliul din fața injustiției. Orgoliul care, în timp, înfrânge conspirația tăcerii... Este, după mine, forma cea mai dreaptă de a te apăra în fața nedreptății. Îmi amintesc mereu de o vorbă a lui Tudor Vianu: „când ți se face o nedreptate, apucă-te și scrie o carte". O metodă, am constatat, eficientă. Lucrând, aștepți să obosească nedreptatea... Vreau să spun că orgoliul este o virtute și o îndreptățire a omului în genere (pentru că indică o demnitate a spiritului său), dar o virtute de care să nu abuzezi pentru că, în acest caz, ea se transformă într-un viciu. Nu spunea La Rochefoucauld că virtuțile noastre nu sunt, adesea, decât niște vicii deghizate?

Vanitatea este forma emfatică a orgoliului. Este orgoliul în faza lui nerezonabilă, cum zic francezii, mai mult chiar: este orgoliul agresiv și ridicol. Geniul nu este niciodată vanitos. Conștiința genialității geniului este mai degrabă, liniștită, sigură și în același timp nemulțumită, abstrasă în mijlocul singurătăților spiritului său. Poate, omul superior, mă întreb să aibă crizele sale de vanitate? Poate, desigur. Dar dacă este, cu adevărat, un spirit superior, are și puterea să le sugrume. Dacă nu, dacă le încurajează și le repetă, devine un tip incomod, nefrecventabil și, la drept vorbind, insalubru, pentru că el nu se vede decât pe sine în univers și face din nombrilism un mod de existență. Este vanitatea un viciu ce se capătă și se poartă, cu preponderență, la bătrânețe? Bătrânii sunt poate mai irascibili, mai țâfnoși și mai vanitoși decât tinerii, bizuindu-se pe ce-au fost și ce-au făcut ei în cursul vieții lor, dar nu este o regulă ca ei să-și piardă înțelepciunea și bunul simț, astfel încât să nu-și dea seama că omul nu-i unic și nici etern în lume și că totu-i relativ. Nici chiar mândria, inflexibila, detestabila vanitate. Căci, în fond, ce este vanitatea decât conștiința de a fi incomparabil și unic pe lume?

Cum rămâne, mă mai întreb, cu ideea biblică a deșertăciunii deșertăciunilor și a vanității vanităților? Rămâne ca un subiect permanent de meditație și ca o invitație adresată omului de a pune capăt ispitei de a deveni vanitos în deșertul vanităților lumii.

Emil Brumaru
– nemulțumit de serviciile mele de curier

de *Alex Ștefănescu*

În 1970 (eram încă student), mi s-a încredințat o rubrică săptămânală de comentarii critice în revista Luceafărul. Ștefan Bănulescu, redactorul-șef al revistei, m-a chemat într-o bună zi la redacție și mi-a pus în brațe un teanc de cărți, ca să am despre ce să scriu în următoarele săptămâni. Acasă, printre numeroasele volume lipsite de valoare, am descoperit unul care mi-a atras atenția de la primele pagini:

„Fecioarele se încurcau în gene,/ Motanii se frecau de damigene/ Și ne era la toți atât de lene..."

Am făcut un coup-de foudre pentru acest poet (din Iași). Ulterior l-am și cunoscut și ne-am și împrietenit (atât cât se poate împrieteni un critic literar cu un poet).

*

Acum câțiva ani, Gabriel Liiceanu mi-a cerut sfatul: ce poet ar putea să apară într-o colecție de lux la Editura Humanitas, după Nichita Stănescu. I-am răspuns fără să ezit:

– Emil Brumaru.

Gabriel Liiceanu mi-a propus să scriu eu prefața și să fac selecția textelor, dar, înainte de asta, să-l pun în legătură cu poetul.

I-am telefonat lui Emil și i-am explicat ce șansă rară are, de a publica o carte la o editură de mare prestigiu. El s-a bucurat și mi-a mulțumit pentru vestea bună. L-am prevenit că a doua zi o să-l sune chiar directorul editurii.

Ceea ce s-a și întâmplat. Emil Brumaru, care tocmai urmărea la televizor un meci de fotbal, a ridicat receptorul și s-a simțit emoționat auzind vocea gravă, bărbătesc-melodioasă a lui Gabriel Liiceanu. Nici nu începuse bine convorbirea, când din televizor a răzbătut vacarmul care semnalează iminența unui gol.

– O clipă! a spus poetul și, lăsând telefonul deschis, s-a dus să urmărească faza. Tentativa atacanților de a da gol a eșuat, a început un contraatac fulminant și poetul... a uitat complet de telefon. Când și-a adus aminte, era prea târziu.

Așa a ratat Emil Brumaru ocazia de a publica o carte la Editura Humanitas. Iar Gabriel Liiceanu nu mă mai consultă niciodată în legătură cu poeții care ar merita publicați.

*

L-am vizitat pe Emil Brumaru cândva la Socola, faimosul ospiciu din Iași, unde el se internase nu pentru că ar fi fost – doamne ferește, nebun –, ci pentru că se simțea deprimat și avea nevoie de liniște.

În stilul lui de om mereu burzuluit, mi-a povestit ce pățise de curând.

Într-o bună zi a vrut să iasă din curtea ospiciului și să meargă la un chioșc din apropiere ca să-și cumpere biscuiți. Portarul, însă, a reacționat conform regulamentului și nu l-a lăsat să iasă.

Emil Brumaru a încercat să-i explice:

– Eu nu sunt nebun cu adevărat. Am venit aici de bună voie, ca să mă odihnesc. Sunt poet...

– Poet?!, a exclamat portarul sarcastic. De ce nu spui că ești Andreea Marin? Fiindcă și eu – uită-te bine la mine – sunt Ștefan Bănică. Dar tot nu-ți dau voie să ieși în oraș!

Emil Brumaru s-a plâns atunci psihiatrului său care, om cu umor, i-a eliberat o adeverință:

„Se adeverește prin prezenta că domnul Emil Brumaru nu este Andreea Marin. Este poet și are permisiunea mea să iasă din curtea spitalului ori de câte ori dorește. Etc."

L-am rugat pe Emil Brumaru să-mi dăruiască mie adeverința, ca să o reproduc în ediția a II-a a cărții mele, Istoria literaturii române contemporane. Ceea ce el a și făcut.

*

Înainte de a fi un mare poet, Emil Brumaru era un mare cititor. Nu citea, ca mine (care am această obligație profesională), orice fel de carte. Citea doar cărți care îl încântau. Scotea din ele citate (pe care uneori le făcea cadou prietenilor), le comenta, le parafraza, le invoca în scrisori. Când nu putea să-și procure o carte, intra în panică. Cerea ajutorul mai multor prieteni simultan și, dacă întâmplarea făcea ca toți să i-o trimită la Iași, unde a locuit mulți ani (după ce locuise în tinerețe în „rezervația naturală de îngeri Dolhasca"), nu i se părea un exces. Se desfăta cu toate. În caz, însă, că nu obținea niciun exemplar, suferea cumplit. Am fost de față odată când frumoasa lui fiică, Andreea Brumaru (ea însăși o poetă remarcabilă, care însă amână să-și publice versurile), făcea investigații minuțioase într-o librărie, în căutarea unei cărți pe care și-o dorea foarte mult tatăl ei. Căutarea ei avea ceva febril, ca și cum ar fi fost vorba de o urgență.

Înainte de a fi fost un mare cititor, Emil Brumaru era un om care știa să se joace. Poezia sa, cu totul, este o plăcere de a trăi ritualizată, un joc inventat instantaneu. Dar și în viața de fiecare zi, Emil Brumaru se juca. Am numeroase amintiri în legătură

Cu fiica, Andreea Brumaru

cu arta lui de-a se juca. Un singur exemplu.

Odată, mergând la Iași, m-am întâlnit cu Emil Brumaru și m-am plimbat cu el prin oraș. M-am mirat că statuile nu-l salutau și că tramvaiele nu opreau atunci când voia el să treacă strada. Considerându-l un clasic în viață (pe atunci era, Doamne, încă în viață!), aș fi vrut ca tot ce mișcă (și chiar ce nu mișcă) în țara asta să-l respecte. Ei bine, acest clasic în viață ce mi-a propus? Să căutăm pe jos, așa cum alții caută bancnote pierdute, bucăți de sârmă! Mi-a și explicat de ce: pentru că sunt îndoite și încâlcite ca niște hieroglife și conțin, fără îndoială, mesaje secrete. Am intrat în joc și am descoperit ce multe sârme contorsionate sunt pe jos. Apoi, la un restaurant, poetul mi-a dat misiunea să duc „mesajele" unor doamne și domnișoare din București: Ioana Pârvulescu, Adriana Bittel,Marina Constantinescu, Constanța Buzea, Maia Morgenstern, Andreea Marin. Mi-a explicat, totodată, cui anume să-i dau fiecare sârmă și m-a pus să jur că nu voi încurca destinatarele între ele. Ajuns la București, m-am ținut doar parțial de cuvânt. Am înmânat hieroglifele de metal doar colegelor mele din redacție, ca să nu le mai caut pe celelalte, iar de împărțit le-am împărțit la întâmplare. Ce scandal a ieșit! Emil Brumaru a dat mai multe telefoane, ca să afle ce mesaj primise fiecare din divele lui, și s-a supărat foc când a aflat ce neserios curier fusesem.

*

Despre poezia lui Emil Brumaru am scris zeci și zeci de pagini de critică literară, încercând să-i definesc individualitatea. La un moment dat, când mijloacele de exprimare pe care mi le oferea critica literară mi s-au părut insuficiente, am scris și un poem:

„Brumaru are vergi cu care bate/ Sălbatic epitetele prea dulci/ Și-un păr căzut de mari și vechi păcate/ În care nu e bine să te-ncurci./ / El doarme-n cărămidă, trist, la Iași/ Visând la fete roz din capitală,/ C-un pix de-argint le face copilași,/ Apoi, cerându-și scuze, le înșeală.// În fiecare număr din Rom. lit./ Își plânge-amar iubirile defuncte,/ Iar noi mereu avem de-nlocuit/ Cuvântul-mit cu p și puncte-puncte.// Înzăpezit printre scrisori de-amor/ Originale, dar și apocrife,/ Brumaru-adună sârme vechi și sfori/ În care vede tandre hieroglife.// El criticilor nu le dă la cap/ Cum fac atâția scriitori români,/ Ci stă cu ei închis într-un dulap/ Pe întuneric două săptămâni.// Nimeni nu știe dacă-i maltratează, / Dacă-i răsfață cu un ceai rusesc / Sau dacă de ceva îi operează, / Dar la ieșire criticii zâmbesc."

MIHAIL SADOVEANU – FILE SÂNGERATE (V)

– Luptele de la Mărășești –

de Ion Bălu

1: CONTEXTUL

În vara anului 1918, un front imens, de la Marea Baltică la Marea Neagră – constata Manuel Stănescu[1] – era instabil. În nord, trupele rusești nu au putut opri intrarea armatelor austro-ungare în Bucovina. România se temea de o eventuală înaintare a acelorași trupe în Moldova. Pe de altă parte, victoria armatelor române la Mărăști a determinat comandamentul austriac să ceară intervenția Armatei a IX-a germane. Ludendorff plănuia dublu atac pa Valea Siretului și prin Pasul Oituz.

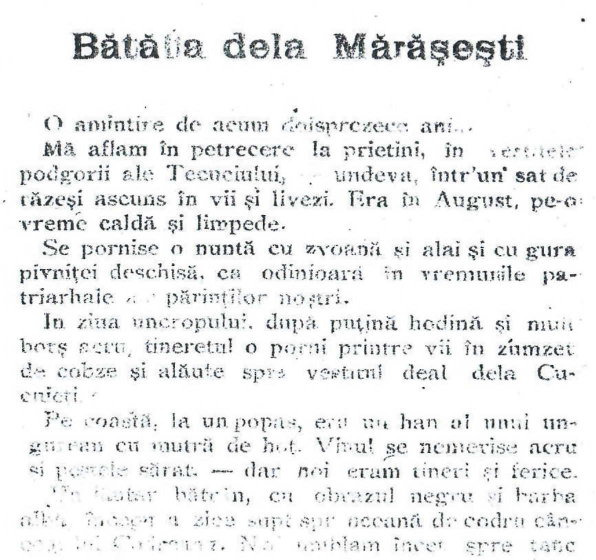

Bătălia dela Mărășești

O amintire de acum doisprezece ani...

Mă aflam în petrecere la prietini, în [illegible] podgorii ale Tecuciului, undeva, într'un sat de răzeși ascuns în vii și livezi. Era în August, pe-o vreme caldă și limpede.

Se pornise o nuntă cu zvoană și alai și cu gura pivniței deschisă, ca odinioară în vremurile patriarhale ale părinților noștri.

In ziua uncropului, după puțină hodină și mult borș acru, tineretul o porni printre vii în zumzet de cobze și alăute spre vestitul deal dela Cu-[illegible]

Pe coastă, la un popas, era un han al unui ungurean cu mutră de hoț. Vinul se nemerise acru și [illegible] sărat — dar noi eram tineri și ferice.

[illegible] bătrân, cu obrazul negru și barba albă, începu a zice [illegible] de codru cân[illegible] [illegible] umblam încet spre [illegible]

În dimineața zilei de 6 august, un baraj de artilerie germană a deschis ofensiva pe un sector de zece km. Armatele rusești au abandonat liniile de apărare. Divizia a 5-a de infanterie română, condusă de generalul Constantin Cristescu a izbutit să stabilească temporar frontul. La 7 august 1918, comanda operativă a trupelor române a fost încredințată de Statul Major al Armatei I Române generalului Eremia Grigorescu

Pierderile umane ale armatei române în numai câteva zile s-au datorat, în bună măsură, sugerează Manuel Stănescu – disensiunilor existente între comandanții trupelor ruso-române. Între generalul Alexander Ragoza, comandantul Armatei a IV-a rusești și generalul Constantin Christescu existau neînțelegeri. De la Iași, generalul Scerbacev a ordonat o contraofensivă pe întregul front. Sub presiunea forțelor germane, Ragoza a ordonat retragerea trupelor sale.

Generalul Constantin Scărișoreanu a continuat zadarnic ofensiva, în zilele de 9 și 10 august. Pierderile armatelor române au fost imense. Din 3.000 de oameni ai Regimentului 34 au rămas în viață 4 ofițeri și 250 de soldați. Divizia a 5-a a pierdut „5.000 de soldați, inclusiv 1.500 de prizonieri". Trupele germane, conduse de generalul Curt von Morgen au atacat insistent în tot acest timp.

Vina pentru pierderi, „s-a plâns" Ragoza, aparține generalului Cristescu. Generalul Scerbacev i-a cerut lui Prezan înlocuirea lui. Maiorul Mihai Antonescu „șeful operațiilor", l-a criticat de asemenea pe Christescu pentru „ezitarea repetată de a executa ordinele" și l-a învinuit pentru „distrugerea Diviziei 34", dar și pentru pierderile „Diviziilor 5 și 9 române."

În după amiaza zilei de 14 august, „un uragan de obuze cu gaze și explozive – constată Manuel Stănescu – s-a abătut asupra apărătorilor distrugând liniile de sârmă ghimpată, posturile de artilerie, comunicațiile și îngropând apărătorii în tranșee". La ora 19.00, „infanteria Diviziei 216 germane a atacat în valuri". Unitățile românești au avut pierderi enorme: 3.000 de morți și răniți, 3.500 de prizonieri.

În dimineața zilei de 19 august, armatele lui von Morgen au atacat de-a lungul unui front de zece km, „la marginea de sud a Mărășeștilor". Șocul principal a fost suportat de Divizia 13 Infanterie, „care ocupa sectorul cuprins între periferia de vest a orașului și pădurea Răzoare". Un soldat din Divizia 12 Bavareză consemna ulterior – citează Manuel Stănescu - :„Nici la Verdun nu am văzut un tir de artilerie atât de groaznic". Pe flancul drept al Diviziei 13, Regimentul 47, aflat sub comanda generalului Radu Rosetti, „a fost rapid înconjurat din trei părți și practic decimat, supraviețuind doar un locotenent și 71 de oameni...". Pe 29 august, Divizia 15 Rusă a atacat dealul Muncelu cu „o admirabilă disciplină și precizie – menționează Manuel Stănescu „doar de a fi decimați de mitralierele și artileria germană". În zilele de 1 și 3 septembrie au atins doar sârma ghimpată din perimetrul Muncelu, fără a reuși s-o cucerească. Pe 3 septembrie, în timpul atacului, a fost ucisă Ecaterina Teodoroiu, „aflată la comanda unui pluton de infanterie".

Pentru Constantin Kirițescu, luptele de la Mărășești, una din marile bătălii „din istoria României, «micul nostru Verdun», a devenit sinonimă cu sacrificiul și curajul, care a justificat și justifică, până azi, nașterea României Mari doar cu un an mai târziu".

1 Manuel Stănescu, Mărășești, „our finnest hour", Historia specială, VI, nr. 19, iul. 1918, pp. 32-36

(… continuare în numărul viitor …)

Remember DUMITRU FĂRCAȘU
(pagini din arhiva DLN)

Muzica lui Fărcaș este harta ideală a României, are amplitudine geografică și profunzime istori-că, plânset și strigăt de izbândă, este rugăciunea sonoră a poporului român.

Malvinia Urșianu
Mai 2008

„Eu nu mai sunt, e-un cântec tot ce sunt".

Dumitru Fărcaș e numele unei legende. E unul din puținii oameni ai României care ar putea spune cu sufletul liniștit celebrul vers al lui Nicolae Labiș: „Eu nu mai sunt, e-un cântec tot ce sunt".

Mitru e un artist desăvârșit. În zilele de vară, când suiți în munți, puneți urechea la pământ și veți auzi sunetul vrăjit al taragotului său care e glasul Transilvaniei, durerea, bucuria și spicul dorurilor ei.

Dumitru Fărcaș vine din aurul și măreția de simțire a cupolelor transilvane, din timpul lor ve-chi, din tragediile lui Horea și din cântecul risipit în bătălii și-n istorie de Avram Iancu. Iar cântece-le lui, neatinse vreodată de moarte, curg pe So-meș, pe Crișuri, pe Olt, încununează sălciile Bră-ilei, limpezesc florile migdalilor de la Pietroa-sele, aprind fulgere iscate-n Munții Apuseni, peste ste-pa Dobrogei cea bântuită de poveștile Orientu-lui, plantează lumini pe cărările Moldovei.

Dumitru Fărcaș multiplică la nesfârșit mândria Ardealului, împărțind-o, plin de dragoste, între-gii Țări. Este respectul de sine al Libertății ce se pre-linge curat în sângele vieții.

Calde îmbrățișări,
Fănuș Neagu

Arta mea este felul meu de a simți românește: cât simt atâta înțeleg

- Nichita Stănescu v-a iubit foarte mult.V-a de-dicat poezia „La Fărcașu„. Unde și și cum v-ați întâlnit ?

- Nichita Stănescu l-a însoțit pe marele pictor Mihai Bandac la Cluj, câmd acesta a deschis o mare expoziție de pictură la Galeriile de artă, unde am fost invitat și eu. Așa l-am întâlnit pe faimosul și regretatul Nichita.

Seara, după vernisajul, am sărbătorit cu un pa-har de vin și i-am cântat lui Nichita câteva din melodiile eminesciene care l-au emoționat. A în-genunchiat și mi-a sărutat taragotul. Atunci s-a născut poezia „La Fărcașu„

Iar despre expoziția lui Mihai tot Nichita spunea :„prin spectrul său de culoare împletindu-se cu sunetele taragotului lui Fărcașu, a făcut ca să înflorească cerul.

- În 15 iunie 1983, împreună cu Nichita Stă-nescu și alți importanți oameni de artă și cultură, ați rea-lizat un mare spectacol la Muzeul de artă, dedicat lui Mihai Eminescu. Ce amintiri v-a lăsat peste timp ?

- Am mai avut întâlniri cu Nichita și în cadrul Muzeului de Artă din București, alături de mari artiști, cum ar fi Ioan Alexandru, Gheorghe Pituț, Edgar Papu, Leopoldina Bălănuță și alții. Cu acel prilej a fost lansat și elegantul Album Anotimpu-rile al lui Mihai Bandac. A fost o seară unică și memo-rabilă, În pofida obstrucțiilor acelor triști activiști, Cebuc și Dima.

*După spectacol, undeva în Cotroceni, am cân-tat toată noaptea cu Nichita Stănescu, cu precădere cântece din Transilvania. Era în noua locuință a lui Mihai Bandac, de fapt o sufragerie dublă, și Nichita, acompaniat de către mine și Ghiță Mure-șan, i-a dedicat cântecul: „**La Casa Bandacului, străjitorul codrului**„.*

Era și ultima dată cân îl mai întâlneam. Ne părăsea pe 13 decembrie al acelui trist an.

Aurelian Titu Dumitrescu
PENTRU PATRIE 2000/49

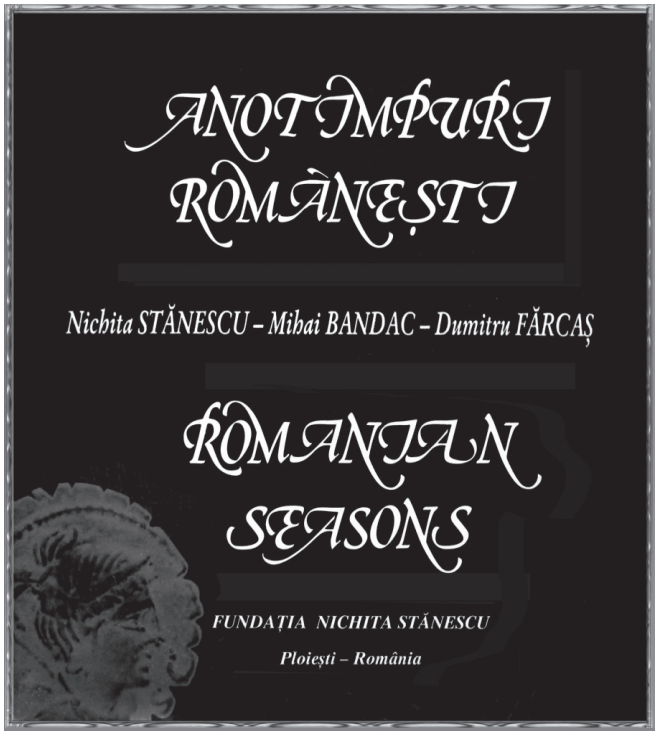

Vorbesc prietenii
Triunghiul magic:
Nichita – Bandac – Fărcaș

Sufletul deschis, generos, al lui Nichita i-a adus poetului mulți prieteni, dar din păcate și prea mulți neprieteni. Cu timpul, cercul lor s-a restrâns mereu (nu din vina poetului) până ce, spre sfârșit, a ajuns un triunghi sublimat, un triunghi de aur: **Nichita – Bandac - Fărcaș**, un triunghi cu ochiul veghetor al Domnului în centru, ochi ce le stimula lumina, harul și prietenia…

Într-o seară de iarnă, despre o seară de vară în Casa Bandacului

Multe și semnificative întâmplări s-au petrecut în decursul anilor în atelierul pictorului Mihai Bandac, din str. Dr. Capșa 8, din București. Unele în direct, altele prin evocări. De altfel, respectivul atelier e și un loc de reculegere, pentru mulți din-tre cei aleși. Pe pereții acestuia, printre tablouri, stau de veghe la loc de icoane și portretele lui Ni-chita și Fărcaș.

În ultima vizită pe care i-am făcut-o lui Mihai Bandac în acel sanctuar al artei (în ianuarie 2003, în scopul strângerii de material documentar despre Dumitru Fărcaș), cu verva, cu delicatețea și meta-fora-i caracteristice, gazda a evocat întâmplări ce se înscriu în „biografia culturii românești". D-sa a desfășurat în față mea documente emoționante doveditoare – casete audio, video, albume, decupaje din presă etc. – ce reconstituie un moment de ge-niu al spiritualității noastre, cu trei fațete: poezie – pictură – muzică, sau **Nichita – Bandac – Fărcaș**.

Din păcate, transcrierea de pe casete audio este sincopată, din cauza atmosferei sonore provocate de o activitate verbală neregizată, susținută timp de zece ore de peste 40 de persoane prezente în atelierul Bandac în 15 iunie 1983, după serata „Mihai Eminesu", organizată la Muzeul de Artă de către Muzeul Literaturii, cu directorul său Al. Oprea și desigur Mihai Bandac.

Vom cita fragmente din intervențiile lui Nichita Stănescu, cu mențiunea că este pentru prima dată când Nichita a fost înregistrat cântând. Murea în condiții dramatice și încă neelucidate în 13 De-cembrie al aceluiași an.

15 iunie 1983 ” *La casa Bandacului* ”

Se inaugura cu acel prilej fericit, noua casă a lui Mihai Bandac. După 20 de ani de locuit în garso-niera din Dr. Taberei, la insistențele lui Octavian Cotescu, Rectorul de la IATCILCaragiale i se re-partizase un banal apartament de două camere co-mandate (o sufragerie mai mare) și o baie, în Co-troceni. Ca deobicei, bucurie, petrecere, cântece.

Nichita: *Hai, bre… un pic de stimă pentru doi mari artiști ai noștri* (n.n. nu era liniște deplină când au început să cânte Dumitru Fărcaș și Ghiță Mureșan) *un pic de respect pentru doi mari artiști ai noștri...*

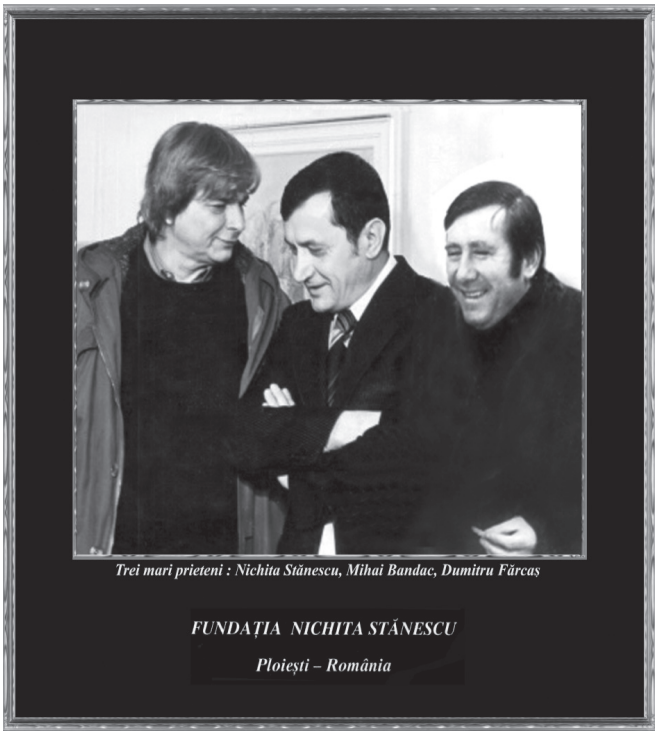

Fundația Nichita Stănescu – Mapa - Anotimpuri Românești

Dumitru Fărcaș, Nichita Stănescu, tatăl pictorului Mihai Bandac și Gheorghe Mureșan – 15 Iunie 1983 – Cotroceni –

Bandac (către, Fărcaș, în timp ce cânta): *Dumnezeu să-ți dea viață lungă, Fărcașule!. Nichita, brusc:Și lui Mureșan, și lui Mureșan, că-i la fel de mare…*

Nichita (strigând în mijlocul vacarmului ce a ur-mat primei părți a recitalului Fărcaș – Mureșan):
… Activiști ai suferinței, activiști ai suferinței… eu cu Gheorghe Mureșan, am învoire din ochi, fără de Fărcaș, să-i facem împreună un cântec lui Fărcaș, fără taragot…un mare maestru (arătând către Fărcaș) și un fel… de fel. (arătând către el, Nichita)… Concomitent, cu Gh. Mureșan apoi cu Dumitru Fărcaș, Nichita a cântat toată seara (s-au improvizat în general versuri și cân-tece cu o puternică amprentă testamentară, pline de evocări din viața sa, care parcă îi prevesteau moartea, …).

Mihai Bandac ascultând dedicația lui Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan: A lu` Bandacu` – 15 Iunie 1983 –

O dorule de mine:
O dorule de mine/ cât mi-ai fost de departe/… O cerule de mine/ cât mi-ai fost în spre moarte/ Alean și tu vedere/ De munți nu-mai cu stânci/ O dorule de mine/ noi ce eram prin vămi/ iar tu treceai ca umbra/ de căpriori săltând / din stâncă pe cuvinte/ din dor pe al meu gând/…

Apoi Dumitru Fărcaș a recitat o poezie dragă lui:

M-am socotit de peste două mii de ani…

(Imnele Transilvaniei - de Ioan Alexandru)

Nichita: *Iubitule domnule Fărcașu, dacă nu vă sunt de tot „urât" la vedere…aș zice dacă și Dom-nia Voastră și prietenul nostru Gheorghe Mureșan acceptă… hai să mai facem o variantă pentru săr-bătorirea faptului de cultură… că astăzi Mihai Bandac a expus la Muzeul de Artă, un gest de cul-tură, pe care eu l-am comparat… în pre-să… mă privește pe mine personal… așa… le fel de impor-tant cu apariția Poemelor Luminii ale lui Lucian Blaga..Și aș zice să mai încercăm împreună, dum-neavoastră care sunteți un artist desăvârșit… iubit de un popor, dar și de câțiva prieteni... Deci, cul-mea, și de câțiva prieteni, iubit și stimat de către inima mea…Să încercăm o nouă variantă de dedi-cație ocazională…căci nu-i nimic urât în cântecul ocazional… Ca împreună noi trei să-l sărbătorim pe fratele nostru Bandac…Care, după părerea mea personală… e unul dintre… poate cel mai de seamă…pictor român… Și nu vorbesc de prieteni, eu vorbesc de pictură. Să încercăm… mi-aduc aminte… Domnia Voastră…aveți un cântec mara- mureșean…care împreună l-am cântat noi la Mu-zeul Satului…Și încerc…după posibilitățile mele limitate de improvizație …că și eu sunt un munci-tor ca și dvs… să mai încercăm să-i dedicăm un cântec lui Bandac…*

Nichita Stănescu și Magda Carianopol, fericiți, tropotind mara-mureșenește, pe melodiile lui Dumitru Fărcaș – 15 Iunie 1983 –

Dar să încercăm să-l păstrăm pe bandă...De ce? Că poate face foarte frumos în timp…Căci ce, câți mari artiști ai epocii i-au închinat să zicem… unui Luchian ..cântece și câți mari poeți sau poeți obiș-nuiți ai epocii au dedicat lui Luchian versuri…. Chiar dacă ele au fost mai puțin gândite, ele au un șarm de solidaritate…Și cred că sunt în acordul domniilor lor…noi din ochi ne înțelegem…Suntem bătrâni profesioniști…

Reacția celor prezenți fiind de adeziune, și foarte puternică, poetul continua: *Mi-e greu să mă impun pentru că asistența este așa cum este… În condiții vitrege cântăm aceste… versuri…* Și unui recalcitrant, scriitor și el (M.M.n.n): *Tu nu vorbi prea ta-re că zbieri cântecul… Hai să ne luăm seama pu-țin, că nu putem să începem…*

Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan cântând : *La Casa Bandacului, străjitorul codrului* – 15 iunie 1983 –

Fărcaș către Bandac cu un sentiment al premoniției ieșit din comun: *Îți dai seama Mihai, noi nu ne dăm seama Mihai că aceste momente pot fi chiar unicate… pentru noi… și cei de după noi.*

Nichita (către cei ce încercau să imprime atmosfera cu un vechi casetofon rusesc): *Hai să nu se piardă… bagă o bandă nouă!*

Nichita și Fărcaș: *Păi pe prispa de cuvinte.. cât de bine eu mă simt. La Bandac găzdoiul meu… Calul meu stătea pe culmi… Numai vorbe nechezând… Doar nechezând… La Bandac găzdoiul meu… unde fusei chiar și eu.* (Au urmat tropotite maramureșenești, oșenești… entuziasm major)…

Și încurajat de întreaga atmosferă, după cum s-a dovedit în timp, unică și irepetabilă, Nichita a început ca să cânte, improvizând versurile și linia melodcă, ***La Casa Bandacului, străjitorul codrului***. Se subînțelege că era acompaniat magistral de Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan. Întreaga asistență a amuțit. Era în puterea nopții și geamurile fiind larg deschise se auzea de peste drum și

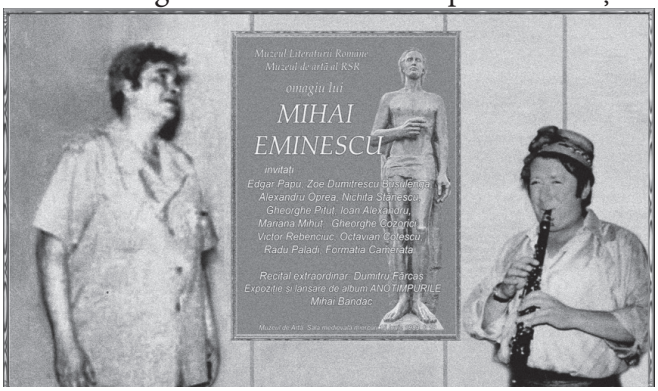

Nichita Stănescu și Dumitru Fărcaș cântând : *La Casa Bandacului, străjitorul codrului* – 15 Iunie 1983 –

foșnetul stejarilor și fagilor din pădurea Palatului Cotroceni și ai Grădinii botanice. Niciodată nu se mai întâmplase așa ceva în acest străvechi cartier bucureștean. Părea totul ireal. Cu toții erau fascinați. De versuri, de cântec, de mesaj. Era de fapt

Testamentul unui mare poet din această parte de lume, despărțirea lui de cei prezenți și mai ales de cei doi mari prieteni, Mihai Bandac și Dumitru Fărcaș…

În Decembrie, poetul pleca spre Măreția friglui.

Mulțumim Domnului **Profesor și Pictor Mihai Bandac**, președintele fundației "*Dacii Liberi și Neatârnați*" (*DLN*), pentru materialul selecționat și pus la dispoziție.

FOTOREPORTERII NOȘTRI LA EVENIMENTE MEMORABILE

ÎN DOUĂ ORE, TREI ROMÂNI AU CUCERIT UN CONTINENT

Mihai BANDAC, Dumitru FĂRCAȘ, Marioara MURĂRESCU

Foto : Aurel TONCOGLAZ

Evenimentul — spre a dezlega repede enigma — s-a petrecut miercuri, 11 mai, la Casa de cultură a Americii Latine din București. Protagonistul lui are un nume pe măsură : pictorul Mihai Bandac. Iar dacă vom adăuga că genericul sub care s-a desfășurat a fost „De la Mihai Eminescu la Nichita Stănescu", am și adus un prim argument de ce un asemenea eveniment — ilustrat de expoziția pictorului Mihai Bandac — a cucerit atât de repede un continent (America Latină), prezent aici, în spațiul cultural, prin numeroși diplomați. Al doilea argument l-a constituit prezența unor forțe artistice de excepție ale folclorului românesc (Viorica Flintașu, Angelica Stoican, Dumitru Fărcaș și un excelent ansamblu artistic de amatori din Oas). Al treilea argument — mesajul întregului spectacol a fost transmis spectatorilor de către reputata prezentatoare a Televiziunii Române — Marioara Murărescu. Ei, cei trei români (Mihai Bandac, Dumitru Fărcaș și Marioara Murărescu), au reușit performanța artistică amintită în titlu ! Mulțumim pentru care i-am și reunit în fotoreportajul nostru.

Text : Constantin PRIESCU

(… continuare în numărul viitor …)

Galeria Marilor Epigramiști
GHEORGHE PENCIU (IV)

de *Constantin Tudorache*

(… continuare din numărul trecut …)

Unde nu există libertate, adevărul e pus în cătușe.
– Gheorghe Penciu

Doctorul Nicolae Floricel

(Fragment din cartea „Nemuritorii")

În anul 1950, două dube de studenți au fost expediate, de către Penitenciarul Pitești, către Tg. Ocna, un fel de bastilie sanitară, sau „capătul terminus", pentru cei ce-și mai duceau zilele pe ultima sută de metri. Nu se punea problema salvării lor, ci izolarea totală de restul deținuților spre a stopa flagelul îmbolnăvirii de tuberculoză al celorlalți semeni condamnați la eternitate. Printre cei sosiți la sanatoriul Tg. Ocna, cu diagnosticul de tuberculoză ganglionară, se găsea și studentul medicinist anul VI Floricel Nicolae. Dacă m-ar pune cineva să creionez viața acestui om, n-aș putea. Era unic în felul său. Dacă mi s-ar cere să scriu despre el, iarăși n-aș putea, pentru anvergura acelei mari dimensiuni. În acest sărac sanatoriu Tg. Ocna, își găsise în sfârșit marele lui dispozitiv de dăruire totală. Era greu însă să lupți cu o boală puternic răspândită prin închisori, fără antibiotice, ci numai cu câteva aspirine, piramidoane, calciu gluconic etc. Auzisem multe despre acest spital, un fel de capăt de destinație, pe unde marea majoritate urma să treacă în „împărăția tăcerii negre". Era un fel de sită în care se triau destinele, mai presus de îndârjirea cu care ne opuneam. Un depozit de „deșeuri" umane, pentru care nu se merita să se facă nicio investiție. Aici, unde ar fi trebuit să domnească acea liniște specifică spitalului cu profil ftiziologic, trona frica, spaima, suspiciunea, datorită unui grup de studenți torționari sosiți cu cele două dube de la Pitești. Dacă cea mai mare parte dintre ei își reveniseră la normal, o mână de 10-12 împătimiți ai urii, căutau prin toate mijloacele să instaureze și la Tg. Ocna, climatul care făcuse celebru Penitenciarul Pitești. La această operă de demoralizare și distrugere în masă, participa efectiv și ofițerul politic, locotenentul Șleam Augustin, cu toată împotrivirea directorului Aurel Brumă. Lotul cu care fusesem expediat la Tg. Ocna era un mozaic de borfași, șuți, spărgători de case de bani și cinci-șase deținuți politici, printre care mă aflam și eu, fiind în același timp și cel mai tânăr, abia împlinisem 25 de ani. Printre ei se găsea și unul Chirică, hoț înrăit de buzunare, care reușea să fure și oul de sub cloșcă, fără să-l simtă cineva. El m-a pus la curent cu viața de la Tg. Ocna și m-a averitzat să-mi țin pliscul, că secția politici era plină de informatori ai ofițerului Șleam Augustin. În secția „politici" plutea într-adevăr o atmosferă demoralizatoare întreținută cu abilitate de către conducerea închisorii. După cinci zile de carantină, am fost repartizați pe secții, fiecare, după gravitatea bolii, eu fiind repartizat în camera 45, nefiind cavitar. Ocupanții camerei erau, dacă îmi aduc bine aminte: ing. Goe Nițescu, pe care-l cunoșteam de la Jilava, Maier Gheorghe, Dumitru Eugen, Nițescu Gheorghe (Goe), Popescu Stelian, Nițu Ion, dr. Ghițulescu Ion, Samargescu Constantin, pe care îl cunoșteam tot de la Jilava, Niță Gheorghe, poreclit Chioru, informatorul locotenentului politic, Bulzan Ion, mecanic C.F.R., Cojocaru Petre, țăran de prin părțile Sucevei și Floricel Nicolae, poreclit „Papașa". De la bun început m-a surprins atmosfera apăsătoare ce domnea în această cameră. De câte ori începeam să povestesc ceva, Goe Nițescu ducea degetul la gură, făcându-mi disperat semne să tac. Mi se părea exagerată această exigență, dar aveam să aflu că, chiar în luna aceea, pe data de 1 mai 1951, avusese loc o revoltă în Penitenciarul-sanatoriu Tg. Ocna. Grupul de „reeducați", cu aprobarea locotenentului politic Șleam Augustin, izolaseră un student, așa zis „reacționar" și începuseră să-l bată pentru a-și face autodemascarea. Disperat tânărul s-a aruncat cu pumnii în geamurile închise pentru acest scop, strigând cu toate puterile: „Ajutor, ne omoară!" Strigătul apoi s-a amplificat, pentru că niciun student din cei trecuți prin fenomenul Pitești nu doreau să se mai reediteze coșmarul țurcanian. Cum parcul orașului și stadionul se găseau la o depărtare de circa 3-4 sute de metri de pușcărie, toată lumea care se afla pe stadion s-a îndreptat grăbită spre pușcărie de unde veneau strigătele de ajutor. Cu o săptămână înainte, studentul Virgil Ionescu, care fusese bătut cumplit la Pitești, pentru a nu mai trece din nou prin mâna lor, și-a tăiat venele, fiind salvat pe ultima sută de metri de doctorii Floricel Nicolae și Ghițulescu Ion. Se părea că ziua de 1 mai 1957 dezlănțuise infernul în Penitenciarul Tg. Ocna. Toată curtea închisorii era plină de armată, provenită din trupele de securitate, miliție și unități ale regimentului de infanterie ce se găseau încartiruite în oraș. Cu pumnii strânși și înjurând ca un nebun locotenentul politic Șleam Augustin, marele vinovat al acestei răzmerițe, trecea din cameră în cameră împărțind pumni și picioare în dreapta și-n stânga, pentru a impune dreptatea „socialistă" celor care strigaseră după ajutor. Eugen Dimitrov, cel cu mâinile însângerate datorită spargerii geamurilor, era ușor hipertiroidian și avea o fire emotivă. Probabil acest fapt i-a determinat pe „reeducați" și pe ofițerul politic Șleam Augustin să creadă că ar fi mai ușor de influențat, că nu ar fi rezistat mult timp unei încercări sistematice de înfrângere a voinței. Dacă ar fi obținut o cedare urma să acționeze prin el asupra lui Gili Ioanid și a grupului său de prieteni, reduta principală a rezistenței. Planul fusese bine chibzuit, nu se așteptau la o așa reacție, contând pe ce li se strecurase în suflete la Pitești. Toate aceste amănunte publicate de studentul Cezar Tănase în caietele *Rezistenței române*, după revoluția din 1989, se găsesc și acum în arhiva de documente a „Asociației foștilor deținuți politici din România". Eu nimerisem cu două săptămâni mai târziu în acest penitenciar și când Goe Nițescu și cu Floricel Nicolae m-au informat cu ce se întâmplase de 1 mai, mi-am dat seama de ce mai toți bolnavii îmi păreau atât de speriați. Revolta însă de la Tg. Ocna a avut consecințe considerabile pe plan național și internațional. Dacă la Pitești și Gherla ororile și crimele reeducării au putut fi ascunse mult timp de către autorități, iar populația din aceste localități nu cunoștea atrocitățile ce se comiteau în închisori, la Tg. Ocna, teroarea dezlănțuită împotriva deținuților politici, după 1 mai, s-a răspândit ca fulgerul. Mulțimea adunată în apropierea penitenciarului auzise clar strigătele noastre și a aflat și de ce protestăm. Unele amănunte au transpirat chiar prin gardieni și personalul auxiliar al închisorii. Dar consecințele drastice ale protestului, nu le-au suportat cei vinovați, ci acei terorizați, agasați într-una de către ofițerul politic Șleam Augustin. Medic șef al spitalului era dr. Margareta

Danielescu (astăzi Pescaru) o femeie cu o inimă caldă, în care Marele Arhitect al Omenirii a pus un dram de dumnezeire. A fost permanent alături de suferinzi și poate, nu o dată, pleca spre casă cu inima încărcată de amărăciune, ca a doua zi să vină din nou pe baricade, impulsionată de noi resurse lăuntrice. Trebuia să lupte cu o boală fără medicamente specifice, autoritățile nevăzând în acești muribunzi, decât niște „înrăiți" dușmani ai poporului, iar lupta era grea și inegală pentru o femeie. Reușise însă, prin perseverență și îndârjire, să obțină și unele avantaje pentru noi, precum dreptul de a ne îngriji semenii și libertatea de a-i lăsa să se plimbe în voie prin micuța curticică a secției care ni se părea o nesperată oază. Astfel doctorii Nicolae Floricel, Ioan Ghițulescu, Lefa Aristide, Lungeanu Mihai și mai târziu Grapan Victor, au putut salva pe mulți dintre noi cu sănătatea sub semnul întrebării, având pulmonii în pioneze. Prin acest centru de triat al destinelor, au mai trecut și alți medici ca Banu Ion, Brătilă Petre, Turcu Constantin, Busuiocescu, Gepi Stere, Georgescu George, Dănilă Mihai și Lungeanu Virgil (a nu se confunda cu Lungeanu Mihai, de altfel veri primari). În camera 4 (parter), erau internați cei mai grav bolnavi, a căror șanse de supraviețuire erau de unu la o mie. Și totuși, din această cameră a morții a scăpat unul dintre cei mai gravi bolnavi pe care i-am cunoscut: pastorul Richard Wurbrand, evreu trecut la creștinism, plătind pentru această „trecere" cu paispresece ani de detenție grea. Avea tuberculoză pulmonară, ganglionară, osoasă și era atât de costeliv că, uneori mi se părea că trece lumina prin el. Dar, tot în această cameră, mai erau frați de-ai noștri grav bolnavi ca: Gafencu Valeriu, supranumit „Sfântul închisorilor", Ion Bud, Ion Caramitru, generalul Tobescu, Edy Maschevici, Câta Petru, la ei adăugându-se pe parcurs și alți nefericiți care și-au lăsat osemintele în pântecele acestui nesătul sanatoriu. Prin 1952, începusem să slăbesc rău, acuzând și dureri în zona ficatului și mă mistuia gândul să nu fi făcut tuberculoză intestinală, cum făcuse avocatul Stan, cu care venisem de la faimoasa colonie de muncă forțată Peninsula. Cum crizele nu-mi dădeau pace, l-am rugat pe doctorul Floricel, cu care stăteam în cameră, să mă consulte. Papașa m-a consultat atent și mi-a spus glumeț, cum îi era obiceiul: „N-ai Ilie, nicio tuberculoză intestinală ci mai degrabă apendicită. Am să vorbesc cu doamna dr. Danielescu, să te consulte și ea". A doua zi am fost chemat la cabinetul medical și consultat de doctoriță, care a confirmat diagnosticul pus de Floricel, spunând că va face raport către conducerea închisorii, pentru a fi operat în oraș. Cam după trei săptămâni, am fost luat cu o căruță și dus la spitalul orașului și operat în regim de urgență; întoarcerea la două ore după operație, a fost groaznică. Efectele anesteziei trecuseră și toate zdruncinăturile căruței le simțeam din plin. Fiind și hipotensiv, am făcut o lipotimie și, când m-am trezit, eram pe patul meu, cu dr. Floricel lângă mine. „Ne-ai dat bătăi de cap Ilie, cu tensiunea ta scăzută! Am crezut că te pierdem de mușteriu!", mi-a spus dr. Floricel, cu acel zâmbet care nu-l părăsea niciodată. Porecla de *Ilie Teribilu* o căpătasem de la o anchetă a SSI-ului, când am fost întrebat de un maior militar, în legătură cu un oarecare Gurănescu, student la Iași, căutat de către autorități mai bine de doi ani. Și-acum după atâția ani care s-au scurs de la eliberare, îmi mai sună în urechi întrebările anchetatorului: „Cum te numești? a...! Gorunescu tot un drac, ori Gorunescu, ori Gurănescu, ești omul pe care îl vânăm de mai bine de doi ani. N-aveai dumneata numele conspirativ Ilie Teribilu, zis Stan Ursu, zis Pumn zdrobitor?" Speriat la culme i-am răspuns: „Dar arăt eu a *Ilie Teribilu* sau Stan Ursu, când abia am 1,58 m înălțime? Arăt eu ca un urs?" „–Taci...tu-ți dumnezeii mă-tii, că te strecurai printre degetele noastre cu mutra ta de copil nevinovat. Zi mai bine cu cine te-ai înțeles să arunci în aer casa în care locuiește tovarășa Ana Pauker?" Și dă-i, și dă-i, pumni, palme și picioare, până când îi veni în minte stupidului de maior să mă confrunte cu Soltuz Laurențiu, care-l cunoștea bine pe adevăratul urmărit. „Domnule maior, pe puștiul ăsta nu l-am văzut în viața mea! Păi, Gurănsecu avea 90 de kilograme și un pumn de ar fi doborât un bou, nu mai vorbesc de înălțime, că depășea 1,90 m". Așa se face că am ieșit cu bine din acea teribilă încurcătură. O altă amintire, care mă leagă de dr. Floricel, chiar și acum după 51 de ani de la întâmplare este aceasta: La secția „politici" fuseseră aduși cu duba de la închisoarea Mărgineni-Prahova, trei greci din armata lui Markos, condamnați pentru trecerea de frontieră, la câte 10 ani de închisoare.Toți trei erau bolnavi de tuberculoză pulmonară în stadii diferite, dar cel mai puțin bolnav era un oarecare Papadopulos, o adevărată gorilă care, auzindu-l pe dr. Floricel că-mi spune „Ilie Teribilu,", l-a întrebat: „Cine este bre acest micuț om, care spune la el Ilie Teribilu?" Doctorul Floricel, care era pus pe glume, văzând mutra intrigată a grecului, i-a spus: „Eu zic, grecule, să-l lași în pace că, dacă-l necăjești, nu te văd bine. Este campion în arte marțiale și-i sare mușchii cât ai zice pește. Întreabă-l pe Florescu de la etajul doi, care este cu picioru-n ghips, ce-a pățit cu neîncrederea lui și, bănuind că grecul îl va întreba pe Florescu, ce-a pățit, își făcu iute de lucru la camera 72, informându-l pe acesta de întâmplare. Chiar a doua zi, grecul s-a dus la Florescu și, văzându-l cu piciorul în ghips, l-a întrebat ce a pățit: „Ce să pățesc grecule, i-a spus Florescu, m-a pus dracu să-i cer lui *Ilie Teribilu* să-mi arate o figură de karate și uite stau în pat de mai bine de trei săptămâni!" Cum stam în cameră cu dr. Floricel, acesta m-a pus în gardă, cu această șotie și, dacă voi fi întrebat de grec, dacă sunt maestru de karate, să spun că da. După vreo două, trei zile, cum mă plimbam cu dr. Foricel, Papadopulos ne ieși înainte și-mi spuse: „Bre asta mic, arată la mine cum lupte karate, că eu nu crede la dr. Floricel". „Grecule", i-am spus „eu nu știu decât lovituri mortale. Am încercat să-i arăt una lui Florescu, neînsemnată și acum stă cu piciorul în ghips de trei săptămâni". În realitate, știam o singură figură a „strângerii mâinii". În momentul când ai dat mâna cu cineva, să cauți în așa fel să-i dai degetul mare peste cap. Durerea este îngrozitoare, putând provoca o luxație. „Bine, grecule! i-am zis eu, hai să batem palma, dă-mi mâna încoace! Ce-o fi să fie! Doctorul mi-e martor că ți-am vrut numai binele!" Avea grecul o palmă cât o lopată, dar când a dat mâna cu mine și-am prins să-i dau degetul mare peste cap, s-a auzit un răget și grecul căzu la pământ, ca lovit de trăznet. „Vezi, grecule! îl dojeni Floricel, dacă la o strângere de mână n-ai rezistat, d-apoi la altele mai complicate!" De-atunci Papadopulos nu mi-a mai solicitat vreo figură, încredințat fiind că eu aș deține fără tăgăduință secretul artelor marțiale. Cu dr. Floricel Nicolae am mai stat un an în secție, până când un ordin venit de „sus", mai bine de 30 de bolnavi au fost „vindecați" prin grija guvernului și a ofițerului politic Șleam Augustin și trimiși la închisoarea Caransebeș. Aveam însă norocul să ne întâlnim din nou în celebrul proces al tuberculoșilor de la Tg. Ocna, arestați în 1958, când un lot de 26 de supraviețuitori au fost condamnați de către Tribunalul Militar al Municipiului București conf. art. 209 c.p. la „crimă de uneltire împotriva ordinii sociale".

(… continuare în numărul viitor …)

de Constantin Tudorache

Epigramistul Ștefan Boboc-Pungeșteanu a scris această ***Nostalgie de primăvară***:

O vorbă-acum, pe limbă-mi vine,
Și-o spun cu inima curată:
Că primăvara tot revine,
Dar tinerețea... niciodată!

Când am transcris acest catren, mi-am amintit de un schimb de epigrame, pe aceeași temă, între profesorul emerit Ion Grigore și Viorica Cristodulo. Ion Grigore spune într-un catren, plin de tristețe nostalgică:

Când ești în pragul bătrâneții,
Regreți din zori și până-n seară,
Ce trist că după iarna vieții
Nu mai urmează-o primăvară.

La acest catren, Viorica Cristodulo, care pe vremea aceea era prim violonistă la Teatrul Scala din Milano, i-a răspuns profesorului Ion Grigore:

Să nu regreți că iarna vieții,
Argint pe tâmple îți presară,
Când ai în suflet, ca poeții,
Atât de multă primăvară.

*

În revista „Scârț!" nr. 78 / Decembrie 2018, scriitorul basarabean Ion Diviza se prezintă cu un grupaj de epigrame, din care am reținut-o pe cea intitulată ***Naufragiați***:

Când un vapor e plin de ape
Guzganii fug, că vor să scape,
Dar cum să fugă șobolanul,
Când tocmai el e căpitanul?!

Îmi amintesc o epigramă, pe această temă, auzită de la Haș Kalomfirescu, prin anul 2010:

Cu blondina-i „țoapă",
Chioru', bunăoară,
A băgat la apă
O întreagă țară.

*

Epigramistul Ion Ruse ne propune spre lectură, în revista Scârț / Aprilie 2019, catrenul intitulat **Unui epigramist**:

Având o țară de umor
Și limitate idealuri,
Să capete un ban, ușor,
Participă la festivaluri.

Reamintim și catrenul ***Microcuriculum vitae***, scris de Vasile Vorobeț:

Ca autor de epigramă
Trăiesc și eu în duhul vremii:
Din pensie – ce-i cât o scamă –
Și din concursuri fără premii.

*

În numărul 80 / Februarie 2019, al aceleiași reviste, „Scârț!", citim epigrama ***Refractar la schimbare***, semnată de George Petrone:

C-un discurs opac și dens
Și c-o logică nefastă,
Limba lui de lemn dă sens
Rumegușului din țeastă.

Întrucât mi-a fost dat să ascult limbajul de lemn al multor „conferențiari", mai ales pe la lansările de cărți, am scris următorul catren, intitulat ***Inhibiția de protecție***:

Un senzor mereu se-ngrijește
Să am protejat neuronul;
Când limba de lemn trâncănește,
Urechea își trage oblonul!

*

În distihul ***Inscripție pe o tobă***, Tudor Arghezi scria:

Scula asta are mare căutare
Niciodată golul n-a sunat mai tare.

Iată ce spune Stanislaw Jerzy Lec, într-un gând nepieptănat: Curios cât de greu se produce ecoul în capetele goale. Să citim și un gând al lui Goethe: Dacă, întâmplător, o carte se lovește de un cap și sună a gol, nu întotdeauna cartea este de vină. Conectăm aici epigrama ***Unui indolent***, de Giuseppe Navarra:

Sperând de lene ca să-l scap
Și că-l voi pune pe picioare,

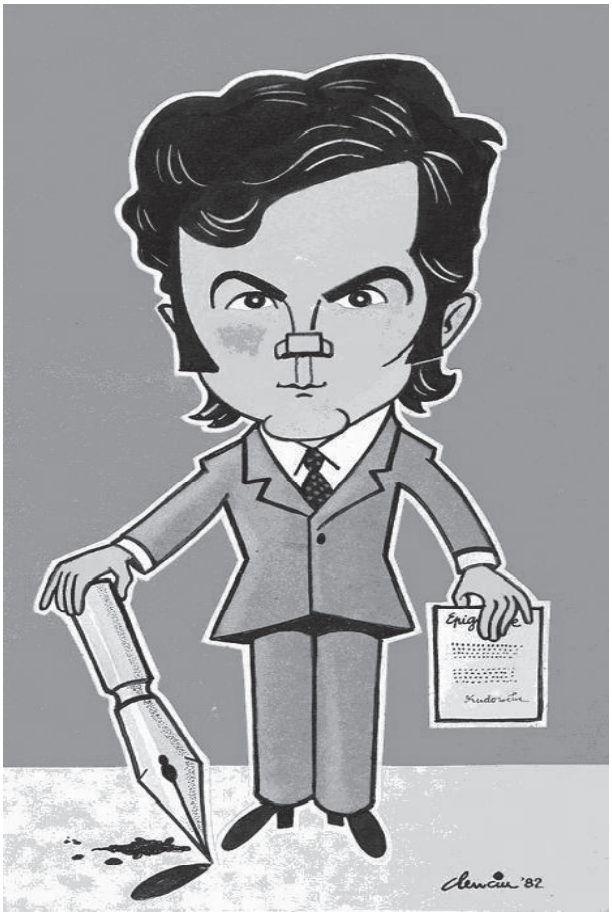

Autorul văzut de *Alexandru Clenciu*

Am început să-l bat la cap...
Dar știți ce rezonanță are?!

*

Amintesc o epigramă antologică scrisă de Mircea Ionescu-Quintus, intitulată ***Scrisoare pierdută***:

Și Cațavenci, și Tipătești,
Mai întâlnești pe-a vieții cale,
Păcat că nu mai întâlnești
Și-un Caragiale.

Iată ce spune Bebe Răvescu în epigrama ***Adresa, bat-o vina!***:

Azi „Scrisoarea", bat-o vina,
Nu mai știe und' s-o lase,
Adrisantul cu pricina,
Are tot mai multe case!

Redau și două epigrame, pe tema Scrisorii pierdute, din portofoliul subsemnatului. Prima este o Caragialeană:

Cetățene turmentat,
Astăzi spriț ul dumitale
Are-n preț adăugat
Luxul multor mangafale.

Următoarea se intitulează ***Scrisoare pierdută***:

Azi, Cațavencu-i deputat,
Cu Mercedesuri, vile, bani,
Iar Cetățeanul Turmentat
N-a mai băut de cinșpe ani!

(Continuarea în pagina **24**)

CORESPONDENȚA POETULUI GRIGORE ARBORE CU BASARAB NICOLESCU (V)

de *Traian D. Lazăr*

Întrucât în cursul verii nu a primit răspuns la scrisoarea ce-i expediase la 31 mai 1972, Grigore Arbore formulează diferite ipoteze privind cauzele ce l-au împiedicat pe Basarab Nicolescu să-i scrie. În acea perioadă Basarab Nicolescu era ocupat cu finalizarea examenului de doctorat. În septembrie 1972, el a obținut titlul de Docteur d'État în Fizică la Universitatea „Pierre et Marie Curie" din Paris cu teza intitulată „Contribution a l'etude théorique de la diffusion pion-nucléon" („Contribuție la studiul teoretic al difuziei pion-nucleon") îndrumător de lucrare fiind profesorul Robert Vinh Mau. Marii fizicieni Geoffrey Chew și Maurice Lévy au făcut parte din juriu. Știrea l-a încântat pe Grigore Arbore, care s-a grăbit să-și felicite prietenul.

Relatarea lui Grigore Arbore, asupra modului în care și-a petrecut vara 1972, ar putea constitui, prin informațiile conținute asupra situației din agricultură, parte a unui „raport privind starea națiunii".

În toamna anului 1972, Grigore Arbore se pregătea pentru plecarea în Italia, unde obținuse, prin concurs, o bursă la cursurile de specializare în istoria artei. Îi cere prietenului său concursul pentru aflarea adresei pictorului francez Chagall, căruia voia să-i trimită cartea publicată despre acesta în anul anterior.

Ca de obicei, Grigore Arbore își informează prietenul, aflat de patru ani la Paris, asupra evenimentelor culturale ori privitoare la oamenii de cultură din țară.

Scrisoare a lui Grigore Arbore din 26 septembrie 1972:

26 sept(embrie) 1972

Dragă Abe,

Am așteptat câteva luni răspuns la scrisoarea mea ultimă, expediată pe 31 mai. Am presupus că ai avut de lucru sau că ai plecat, cum îmi spuneai, în Anglia, pentru o vreme.De altfel în vara aceasta și eu am fost destul de agasat de o mulțime de treburi care nu m-au lăsat să lucrez efectiv mai nimic. Toată luna iunie am făcut o concentrare la armată. În iulie am scris un mic studiu despre Michelangolo (relația între pictura sa și filozofia neoplatonică florentină).

În august toți colegii erau în concediu așa că a trebuit să mă ocup aproape exclusiv de revistă. În fine, în septembrie, am luat, și eu și soția mea, concediu, drept pentru care, evident, nu am făcut nimic alștceva decât să ne ducem la mare. Anul acesta, însă, marea a fost invadată de uriașe colonii de meduze. Deși au fost zile în care apa era cristal, cum nu văzusem poate de mulți ani, era, totuși, dezgustător să simți, inotând, senzația lor lipicioasă. Motiv pentru care am înotat la bazinele nus Neckerman de lângă splendidele hoteluri nou construite în niște stațiuni care, atunci când ai plecat, nu existau. În consecință ne-am întors de la Neptun revigorați (mai avem și Saturn și Venus și Jupiter ca stațiuni noi, ultraelegante).

De și mai am concediu până la 1 octombrie, de ieri mi-am reluat, plictisit, activitatea. A început să plouă infernal. De fapt plouă de mai multă vreme. Anul acesta a fost o recoltă cum nu s-a mai văzut, la toate: cereale, struguri, fructe, fânețe, legume. Dar, dragă Abe, au început ploile, de mult. Și plouă. Fânul cosit nu a mai putut fi strâns. Suntem la sfârșitul lui octombrie (corect, septembrie, n.n.) și pe toate câmpurile sunt bălți imense în lanurile de porumb astfel încât nu se poate intra în ele. La mine în sat, unde s-au rupt toți copacii, de greutatea fructelor, încă din mijlocul verii, acum deja e putreziciune. Colac peste pupăză, din cauza apei, strugurii au făcut o ciupercă de putrefacție, care a pus în pericol toate viile. Singura soluție ar fi culesul. Dar cine?

Recolta de anul trecut a fost cea mai mare la toate produsele, din istoria țării. Cea de anul acesta era ceva urias, cu mult peste. De când sunt nu am văzut o natură mai darnică. Toate pârloagele, toate loturile, chiar neîngrijite, au dat rod, uluitor de bogat.

În toți munții bântuie anul acesta urșii, ca să nu mai vorbim de porci mistreți. Au fost suficienți câțiva ani de protecție și acum avem iarăși Martini din belșug, care mănâncă mierea stupilor, atacă vacile și turmele de oi, ca în zilele lor bune. Bucegii mei au devenit un paradis al vânătorilor, spre tristețea tatălui meu, care este ceva mai în vârstă și nici nu mai are armă și permis. În octombrie începe sezonul de mistreți și urși și poate, cu voia Domnului, peste un an-doi mă voi duce pe vechile noastre locuri de vânătoare, poate chiar cu tatăl meu și cu Azorel. Deși numele te face să te gândești la o potaie, trebuie să îți spun că Azorel este un veritabil lup alsacian, inteligent și devotat, în vârstă de șase luni, vesel și dispus să aibă sentimente alese față de stăpânii lui.

Dar Azorel și vânătoarea și poate toți ceilalți vor trebui să mă aștepte o vreme. Am obținut o bursă în Italia , la Școala Normală Superioară din Pisa. A fost un concurs organizat de ei, prin corespondență, și l-am câștigat. E vorba de doi ani. Instituția, se pare, ar fi cea mai serioasă, pentru studii umaniste, de pe acolo. Pe 15 nov. (noiembrie) trebuie să mă prezint. Momentan aștept pașaportul și mă gândesc, cu amărăciune desigur, că soția îmi va lipsi[1], cel puțin o perioadă. Bursa nu e strălucită: cam 1000 de franci francezi. E dificil, cred, dacă vine și ea să ne descurcăm în doi, dar sper că se va putea.

În rest nu sunt noutăți.

Aș dori, de altfel, să am noutăți despre tine și soția ta, pe care sper să nu o fi obosit prea tare lungile noastre conversații de astă iarnă.

Te îmbrățișez

Grigore

Scrisoare a lui Grigore Arbore din noiembrie 1972

Nov. (19)72

Dragă Abe

Sunt foarte bucuros de succesul tău. Am foarte multă încredere în steaua ta și sunt convins că ceea ce realizezi acum este doar preludiul a ceea ce va veni. Îți mulțumesc pentru cuvintele plăcute pe care mi le-ai transmis din partea lui Michelle. Și ei în mod nemijlocit, evident. Aveam teama că v-am cam deranjat atunci când am fost pe la voi.După cum vexi încă nu am plecat. Am toate aprobările necesare, până la nivelul ministrului. Lipsește una, pe care o aștept, pentru că de obicei durează. Oamenii sunt foarte, foarte ocupați.

Știu, în ce te privește, că i-ai trimis, în vară, ministrului învățământului lucrările științifice. Un răspuns sunt absolut sigur că nu ai primit pentru că, desigur știi, era în perspectiva de a se ocupa de alte probleme, ceea ce s-a și întâmplat. Deci, mulțimea de lucruri pe care scrii că ai să mi le spui, parțial o intuiesc. Poate chiar mai mult.

Încă odată, deși poate nu contează opinia mea, spun că ai o desăvârșită încredere în steaua ta și socot că trebuie să o urmezi. Mai ales că acum aici deja e iarnă, stelele noastre sunt cam reci și, de altfel, se apropie Crăciunul.

Avem mulți morți iluștri în ultimele zile: Joja , Hulubei , Coandă , ieri Eftimiu . Academia e în doliu continuu și e greu de presupus că locurile vacante vor aștepta oameni de aceeași valoare. Bătrânul Carafoli , când i s-a spus că a rămas cel mai mare savant român în viață, a avut o criză de inimă. Încet, încet rămânem singuri. Între acești iluștri și noi e un val de câteva generații, care există totuși administrativ.

În rest nu este nici o noutate, deși sunt atâtea de spus. De trei luni nu mai lucrez nimic pentru că nu știu efectiv ce și cum. Nu mă pot pune în poziție de lucru dat fiind că planurile de muncă deja erau profilate în funcție de loc. Aștept, zilele acestea să se precizeze locul; aici sau la Școala Normală.

Între timp mi-a apărut un volum de versuri intitulat „Auguralia". Eugen Barbu a scris (nu mă așteptam) mai mult decât elogios despre el în revista „Magazin" (tiraj mare). Celelalte ecouri nu mă mai interesează. Ajunge una, a unui profesionist. Am o rugăminte. Nu poți suna la editura Somogy să întrebi de adresa pictorului Chagall . Aici au apărut două lucrări despre el, pe care le citez (Brion, 1959, Cassou,1966) și ei sigur cunosc adresa. Sau la Ed(itura) Maeght unde a apărut cartea lui Lassaigue în 1957. Fundația Maeght de altfel e, se pare, în legături foarte strânse cu pictorul.

Nu te supăra te rog, e vorba doar de un telefon. Omul e bătrân, nu am adresa lui, nu o pot procura și poate, i-ar face plăcere să vadă o nouă carte despre el.

Mulțumiri. Te îmbrățișez. Omagiile mele pentru Michelle. An nou fericit, prieteni!

Grigore

[1]Basarab Nicolescu și Michelle Moreau (1947-2005) nu erau căsătoriți la acea dată. S-au căsătorit la 27 decembrie 1975.

REPORTER, Daniel Mihu

Poetul Nicolae Băciuț:
„Avem fenomenul poetic internațional Nichita Stănescu”

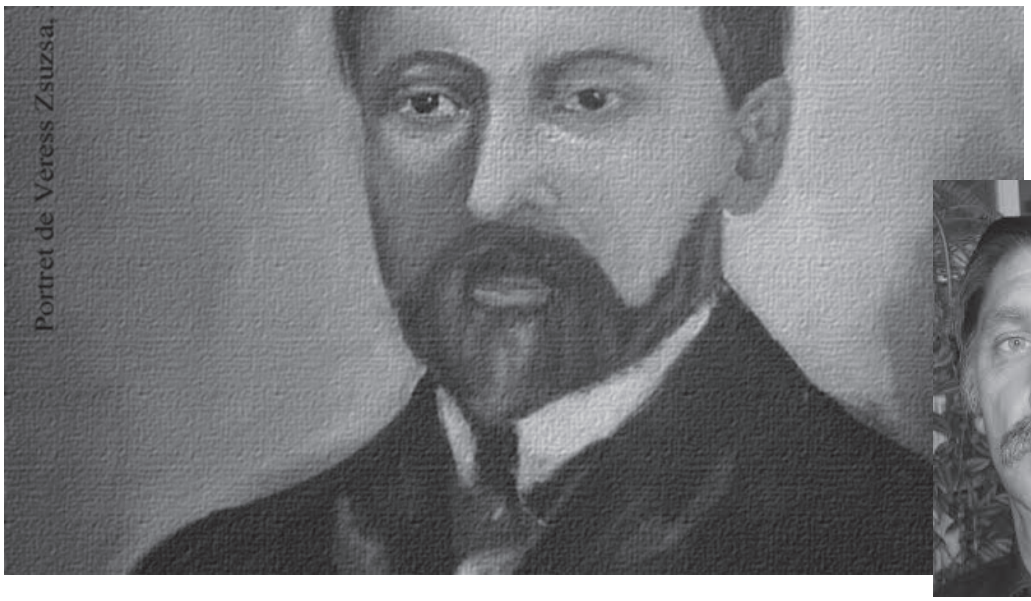

Reporter:

- Cum vi s-a părut a fi ediția a XXXI a Festivalului „Nichita Stănescu”?

Nicolae Băciuț:

- Noi avem în Calendarul Ortodox „Duminica tuturor sfinților”. Iată că ediția a XXXI-a s-a potrivit să fie și pe 31 martie, într-o duminică și trebuie să acceptăm acest joc, că a fost „Duminica tuturor poeților”. A celor buni!

Reporter:

- Și premierea cum a fost?

Nicolae Băciuț:

- A fost o ediție în care cei care au fost distinși au avut culoare și diversitate. Dacă îi luăm pe cei doi foarte importanți dintre laureați, Acadmicianul Ioan Aurel Pop și poetul Dinu Flămând e limpede că partea de dincoace de Prut a fost reprezentată la vârf și, spun eu, pe merit. Ioan Mânscurtă a ilustrat, cât se poate de convingător, literatura română de dincolo de Prut. Pictorul Iacob Lazăr este un artist care, la apogeul vieții, a demonstrat că opera lui lasă urme în artele plastice prahovene.

Reporter:

– Care ar fi conculzia dumneavoastră la finalul acestei ediții?

Nicolae Băciuț:

– Dar, suma summarum, ediția a XXXI a fost o ediție de prestigiu, o ediție care continuă să facă din acest festival pe Nichita Stănescu poetul care nu doar că dă distincții unor cărturari importanți din România, dar care intră de fiecare dată, într-un orizont de vizibilitate mereu înnoit. E foarte important acest lucru și organizatorii, avându-l ca judecător moral, axiologic, pe academicianul Eugen Simion, au creat dintr-un festival un fenomen. Cred că putem spune, după ce am trecut de a XXXI – a ediție, că avem fenomenul poetic internațional Nichita Stănescu. Așa parcă îmi sună mai convingător decât a spune festival. Cred că istoria literaturii îl va înregistra ca pe un fenomen.

SOCIETATEA PLOIEȘTEANĂ DE LA 1918 LA 1940

de *Ion Șt. BAICU*

În perioada interbelică – de la 1918 și până la 1940 – când țara se identifica, în fine, cu România Mare, națiunea noastră se va afirma cu deosebită putere și cu demnitate pe multiple planuri de activitate internă și externă; în acel răstimp, am sublinia a fi fost istoric, a avut loc, cu prioritate, unificarea politico-administrativă și s-a întărit vizibil unitatea sufletească a cetățenilor statului național român. «Și ideea, care stă astăzi la baza operei politice, îndeplinite în acest fericit an 1918, e tot așa de veche ca însuși neamul românesc»; de aceea, «să fim vrednici de ce avem!»- scria istoricul nepereche Nicolae Iorga ([1]). Depășind , însă starea euforică a momentului, se impune să arătăm că apăruse, totuși, un nou context, caracterizat prin reale elemente, ce se cereau a sta, în mod cert, la loc de frunte pe agenda guvernanților de la București, de care depindeau, desigur, într-o anumită măsură, și schimbările în bine din societatea orașului Ploiești; în mod practic era vorba despre mutațiile produse de ultimul război și de Marea Unire în mentalitatea colectivă, despre situația materială și culturală a populației, despre deosebirile, încă adânci, dintre sat și mediul urban, despre complexitatea noii vieți politice, despre particularitățile vechiului regat și cele ale provinciilor unite cu patria mamă, despre problemele ridicate de conjunctura din Europa în condițiile semnării «Tratatelor de Pace» de la Paris ([2]).

Și încă două valoroase aprecieri: «După catastrofa militară din 1916 și după pacea dură de la Buftea-București din 1918, Marea Unire a venit, pentru societatea românească, inclusiv pentru cea ploieșteană – ca o trezire dintr-un coșmar, ce părea fără sfârșit, ca un dar, pe care ISTORIA, pentru o dată binevoitoare față de români, îl făcea neamului nostru, după ce îl lăsase să creadă că aspirația sa de unitate fusese compromisă sau, în cel mai bun caz, îndepărtată pentru mult timp» - scria recent acad. Florin Constantiniu ([3]) și «În perioada dintre cele două războaie mondiale, pe măsură ce România și-a cristalizat expresia plenară ca stat național, curentele de dezvoltare politică, economică și socială, perceptibile deja cu un secol sau chiar mai mult înainte, s-au maturizat. A fost o epocă plină de vitalitate și creativitate, în care românii din toate straturile sociale au experimentat idei noi de la filozofie la poezie și de la politică la marile afaceri. Dar, a fost, totodată, și o epocă de dispute și de diviziuni, pentru că românii au fost obligați să reorganizeze instituții, înființate cu mult timp înainte, să reorganizeze tradiții respectate și să se confrunte cu problemele unei societăți burgheze în ascensiune, pe calea spre urbanizare, fenomen comun întregii Europe» - consideră istoricul american KEITH HITCHINS ([4]). În aceste noi și benefice împrejurări, procesul de schimbări și perfecționări a devenit inevitabil și în societatea ploieșteană; el, acest proces, a avut consecințe așteptate și asupra populației locale, dar și, în general, asupra orașului Ploiești.

Bibliografie:
(1) Nicolae Iorga, Voința Obștii Românești, Buc., Editura Militară, 1983, pp. 176 și 181; istoria Românilor, vol. III, coord. Iona Scurtu, Buc., Editura enciclopedică, 2003
(2) A se vedea și Ioan Scurtu și colab., Istoria Românilor, 1995, manual, Buc., Editura «Petrion», p.157 și să nu uităm odiseea Transilvaniei și istoricul Tratat de Pace din 1920 de la Trianon de Ion Șt. Baicu, în nr. din 2017 și 2018 ale revistei PRO SAECULUM din Focșani și în revista cu nr. pe 2019 ATITUDINI din Ploiești
(3) Florin Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român, Buc., Editura Univers Enciclopedic, 2002, p. 297
(4) Keith Hitchins, România la Zenit, 1919-1940, culegerea Istoria României, Buc., Editura Enciclopedică, 1998, p. 422; vezi și O istorie a României și a Republicii Moldova, 2017, coord. Acad. Ioan Aurel Pop

(… continuare în numărul viitor …)

DOCTRINE ȘI CURENTE POLITICE (II)

de *Ion Șt. BAICU*

1. LIBERALISMUL ȘI NEOLIBERALISMUL

La început, ca idee, apoi ca ideologie din ce în ce mai închegată, **LIBERALISMUL** va deveni, în premieră, una dintre cele mai de seamă doctrine politice din istorie. Apariția și afirmarea doctrinei liberale se leagă strâns de perioada luptelor duse de burghezie, clasă progresistă și revoluționară, împotriva orânduielilor feudale și a monarhiilor absolutiste, devenind alternativa de gândire politică la vechea organizare social politică din evul mediu: era perioada revoluțiilor burgheze din secolele XVI, XVII și XVIII din Țările de Jos, respectiv din Anglia și, apoi, din Franța. În evoluția sa, liberalismul a cunoscut două mari direcții: în plan politic și în plan economic. Ca idei politice, esențiale și benefice pentru modernizarea societății, s-au impus cele privind primatul individului în fața statului, dar și cele referitoarela drepturi fundamentale precum: de a fi proprietar, de a-și alege o meserie și de a o profesa, de a practica un cult religios, de a influența treburile guvernamentale pe calea alegerii persoanelor oficiale și altele. Statul putea fi doar un instrument al garantării libertății individuale a întreprinzătorului, iar limitarea acțiunilor inițiate de guvernanți urma să se realizeze prin forța opiniei publice și prin separarea puterilor: cea legislativă, cea executivă și cea judecătorească; în fine, forma de guvernământ: se prefera sistemul monarhiei constituționale – nota Charles Montesquieu, în lucrarea sa Despre Spiritul Legilor, editată în 1964 și la București.

În sfera economică, liberalismul a avut ca principal promotor pe englezul Adam Smith, care, la un moment dat, scria că o mână invizibilă ar fi realizat alocarea optimă a resurselor într-o modalitate profitabilă pentru toți oamenii; dar acest demers presupunea crearea unui cadru legal și libertatea de acțiune, iar intervenția statului devenea astfel inoportună. Deci, liberalismul a reprezentat, din începuturi, ideea de progres – va aprecia mai târziu marele om politic Ioan Gh. Duca; el continua: progresul, însă, nu e zvâcnire incoerentă, ci mișcare organizată, afirmație ce se regăsește în culegerea Doctrinele Partidelor Politice, Editura GARAMOND, 1994. Vezi și lucrarea Liberalismul și Societatea Modernă, în 1995, de Constantin NICA.

Odată cu trecerea la stadiul monopolist al economiei capitaliste, în a doua jumătate a secolului XIX, au apărut semne ale crizei în cadrul liberalismului clasic: el va deveni neputincios în fața traumelor provocate de revoluția industrială asupra forței de muncă, impunându-se, în mod necesar, apelul la măsuri de protecție socială a populației, cu precădere a lucrătorilor din întreaga economie. În acest fel se va lansa noul liberalism, în jurul anului 1900, care, începând din perioada interbelică, a căpătat denumirea de **NEOLIBERALISM**. Criza economică din anii 1929-1933 avea să pună pe tapet necesitatea unei noi și eficiente strategii în conducerea generală a statelor cu scopul deliberat de a limita greutățile și de a relansa dezvoltarea vieții materiale, în primul rând a industriei, inclusiv, desigur, de a redresa sectorul financiar-bancar. În context s-a impus concepția **keynesismului**, prin care baronul englez **John Keynes** a preconizat și lansat ideea dirijării economiei prin împletirea forței monopolurilor cu puterea statală capitalistă, urmărindu-se a se ameliora economia timpului, care primise grele lovituri în toiul amintitei crize: într-adevăr, în anul 1936 autorul a publicat lucrarea Teoria generală a folosirii brațelor de muncă, a dobânzii și a banilor, care a avut succes în EPOCĂ.

După cum s-a apreciat, **keynesismul** a oferit baza teoretică pentru afirmarea spectaculoasă a **neoliberalismului** în chiar acea perioadă a deceniului al patrulea. În SUA, bunăoară, președintele democrat Franklin D. Roosevelt, sub presiunea gravelor consecințe ale crizei economice dintre 1929-1933, a oficializat și a aplicat, cu un bilanț benefic, strategia politică intitulată NEW DEAL, adică noul curs sau noua direcție, care, în esență, a marcat declanșarea unor ample acțiuni privind intervenția statului pentru salvarea economiei nord-americane. Experiența aceasta a demonstrat că statul trebuia să intervină cu scopul de a reglementa vechea concurență nelimitată, dar și pentru a organiza raporturile dintre membrii societății și a apăra interesele legitime ale salariaților – scrie istoricul și politologul francez René Rémond în Istoria S.U.A., Editura CORINT, 1999.

(… continuare în numărul viitor …)

SĂ NU UITĂM ODISEEA TRANSILVANIEI! ȘI ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON! (V)

de Ioan Șt. Baicu

(… continuare din numărul trecut …)

Știrile scrise sunt pregnant folositoare în argumentarea existenței unei populații latifone, care trăia, în continuare, organizată în obști sătești în vechea vatră geto-dacică. Nu insistăm asupra documentului din anul 374, - o scrisoare a unei comunități creștine din Dacia, adresată unor coreligionari din Capadocia - și nici asupra relatării din anul 376 e.n. - autor fiind Ammianus Marcellinus. În schimb, ne oprim asupra informațiilor din lucrările lui Priscus Panites, om politic și cronicar bizantin, care, în anul 448, făcând parte dintr-o solie trimisă la curtea lui Attila, în Panonia, a trecut și prin zona Banatului, aflat sub dominația Biciului lui Dumnezeu. Din textul cronicarului reiese prezența unei populații romanice la nord de Dunăre: astfel regele hunilor adresa amenințări repetate împăratului din Bizanț în sensul că-i va declara război dacă romanii, care cultivau țara cucerită de el, nu-i vor fi restituți, căci ei procurau HRANA prin practicarea AGRICULTURII – vezi op. cit. de C.C. Giurescu.

6. Etnogeneza românească a intrat într-o etapă hotărâtoare la mijlocul mileniului întâi. Se poate afirma, în temeiul cercetărilor arheologice, istorice și lingvistice, că procesul atât de complex al formării poporului român și al limbii române era, în linii esențiale, încheiat la cumpăna veacurilor VI-VII. Dar, în acele momente, când se afla în plină afirmare, poporul român a fost surprins de evenimente istorice tulburătoare: căderea limesului dunărean și revărsarea migratorilor, îndeosebi a slavilor, în anul 602, în Peninsula Balcanică, apoi trecerea bulgarilor în sudul marelui fluviu și constituirea aici a primului lor țarat. Din aceste motive, legăturile directe ale românilor nord-dunăreni cu Imperiul Bizantin au fost, în genere, întrerupte pentru aproape trei veacuri: iată, deci, cauza tăcerii izvoarelor bizantine, în secolele VIII-IX, cu privire la existența poporului român în spațiul intracarpato-danubiano-pontic. În schimb, surse nebizantine confirmă realitățile istorice din epocă: românii erau statornici în vechea vatră a Daciei.

Istoriografia națională, școala noastră de arheologie, având și concursul multor eruditi străini, iubitori de adevăr, au demonstrat, cu argumente științifice, continuitatea și afirmarea poporului român în ultima parte a mileniului I și la începutul mileniului II, în teritoriul de la Carpați și Apuseni, de la Dunăre și Marea Neagră. Edificatoare s-au dovedit, din capul locului, vestigiile arheologice, care au spulberat, dintr-o lovitură, aserțiunile roeslerienilor, devenite și tendențioase și ridicole. Transformările petrecute după secolul VI și, mai vizibil, în secolele VIII-X s-au concretizat într-o nouă cultură materială - cultura numită de specialiști Veche Românească, documentată temeinic în urma descoperirilor de tip Dridu-Urziceni și Bucov-Prahova. În urma unor ample investigații arheologice, cultura Veche românească a fost atestată, în mod cert, pe întregul teritoriu național, acoperind chiar și unele spații de dincolo de actualele fruntarii ale țării. În Transilvania, prezența românilor în momentul apariției triburilor maghiare, în secolele IX-X, a fost dovedită de vestigiile arheologice depistate în cetățile de pământ ridicate de populația autohtonă, astfel că, în această provincie, au fost deja semnalate aproape 300 de fortificații de apărare. În context, școala istorică de la Cluj, în frunte cu acad. Ștefan Pascu, a relevat însemnătatea cetăților din pământ și lemn transilvane în lupta românilor împotriva invaziilor străine, enumerând, la loc de frunte, construcțiile de la Bihor, Sătmar, Dăbâca, Alba Iulia, Morești, Cenad, Șirioara, Moldovenești, Blandiana, Cluj-Mănăștur și multe altele din TRANSILVANIA – cf. Săpăturile de la DRIDU, Buc., 1967, de Eugenia Zaharia și op. cit. de acad. Ștefan Pascu.

Izvoarele istorice scrise, altele decât cele bizantine - adică armene, turcești, maghiare, rusești - aduc mărturii semnificative despre continuitatea românilor, ca popor sedentar, în perioada secolelor VIII-X, pe meleagurile fostei Dacii. Sub numele de blak, balak, ulak, deci vlah sau valah, românii au fost menționați în Geografia Armeană, în Ogüzname - veche cronică turcească, în Povestea vremurilor care au trecut - cronica lui Nestor din Kiev, în Gesta Hungarorum - cronica lui Annonymus. Această din urmă scriere, de pildă, descrie și lupta dintre triburile maghiare și voievodul bihorean Menumorut, dar și ducele blachilor, Gelu. Începând cu secolul X, odată cu revenirea imperiului la Dunărea de Jos, cronicile bizantine au reluat străvechiul obicei de a menționa pe blahi sau valahi, adică pe români. Din acest moment, înaintașii noștri reapar mai des în scrierile semnate de Kedrenos, Kekaumenos, Choniatis, Kinnamos, Anna Comnena - cea din urmă în ALEXIADA, în care erau semnalate jupanatele din DOBROGEA.

Procesul istoric de unificare politică, la scara întregului spațiu geografic românesc, avea să fie, însă, perturbat de distrugătoarele invazii ale noului val de migratori - de la pecenegi și cumani la unguri și tătari. În ansamblul prodigiosului efort militar românesc din epocă, la loc de frunte s-a situat rezistența voievodatelor transilvane și bănățene în fața triburilor războinice ale maghiarilor, chiar în momentul apariției și așezării lor, la finele veacului IX, în Câmpia Panonică. După cum prea bine se cunoaște, ungurii - populație de origine finougrică - au avut, ca ținut de baștină, o zonă din Asia, cuprinsă între Munții Altai și nordul Iranului, de unde, sub presiunea altor migratori și în căutare de pradă, s-au deplasat spre Europa. La începutul secolului al IX-lea se aflau undeva între Nipru și Don: apoi, împinse de pecenegi, triburile ungurilor s-au pus în mișcare și s-au stabilit în regiunea numită Atelkuz. De aici, după alte înfrângeri din partea bulgarilor și bizantinilor, ele s-au îndreptat spre Carpații Păduroși - deci, la nord de țara noastră - și, după lupte grele cu românii și slavii, au pătruns, în anul 896, în Câmpia Panonică. Ambițiile ungurilor au depășit, de la început, posibilitățile lor reale, ei fiind și puțin numeroși și inferiori în raport cu popoarele, pe care le-au atacat și jefuit mai întâi în vest; de aceea, acești războinici, pușI pe cuceriri și agresiuni, au suferit înfrângeri răsunătoare în anii 933, 938, 944 și 955 din partea germanilor și slovenilor, iar între 958-968 și din partea Bizanțului – vezi și lucrarea rusă din sec. XI: Chronica Nestoris.

Concomitent cu incursiunile spre occident și, îndeosebi, după stoparea accesului lor spre acest spațiu european ademenitor, căpeteniile maghiare au început să organizeze acțiuni agresive asupra teritoriului românesc. Ar fi, însă, o îngustare a realităților istorice dacă s-ar lăsa să se creadă că expansiunea oștilor ungare s-a limitat la zona transilvană și bănățeană. În fapt - după cum scria cărturarul Francisc Păcurariu în recenta sa carte Românii și maghiarii de-a lungul veacurilor - cu trăsături caracteristice, în cea mai mare parte similiare și în forme cu nuanțe diferite, dar, în fond, aceleași, ungurii au realizat supunerea celorlalte țări învecinate: Slovacia, Croația, o parte din Dalmația și Slovenia, Serbia de Nord și Ucraina subcarpatică, teritorii unde luptele împotriva subjugării s-au desfășurat, în cursul secolelor, în forme foarte asemănătoare cu cele purtate de românii transilvăneni: feudalismul nesătul al regatului Ungariei a creat, astfel, nu numai o dispută seculară cu românii, dar și cu toate popoarele înconjurătoare - încheie Francis Păcurariu. În context, de luat în seamă și relatările din volumul din anul 1860, publicat de către istoricul Mihaly Horvath; el arată că, în drumul lor spre vest, ungurii au traversat Rusia Kieveană, Haliciul, Galiția și Rutenia.

(… continuare în numărul viitor …)

O NUNTĂ DE POMINĂ
Episod din istoria Moldovei (II)

de *Constantin Dobrescu*

(… continuare din numărul trecut …)

Mihail Vodă Sturza își pusese mari nădejdi în cel de al doilea fiu al său, având de gând ca peste câțiva ani să-i lase lui scaunul, căci îl credea mult mai capabil decât pe celălalt mai mare ca să ia frânele domniei. În acest scop, numaidecât după întoarcerea fiilor săi, domnitorul se îngriji să înlesnească lui beizadea Grigore „mijloacele de a-și face partizani" printre boierimea căreia îi aparținea dreptul de a alege pe viitorul gospodar al Moldovei. Astfel, îl lăsă să dispună în voie „de pivnița și de bucătăria sa".

La început, virtualul succesor la domnie le folosi din plin, căci în fiecare Vineri el aduna la masă un mare număr de feciori de boieri de vârsta sa si-și făcea o curte veselă, „cu mult mai plăcută decât cea a tatălui său". Numai că această „curte veselă" nu era pentru beizadea Grigore ceea ce ar fi voit tatăl său să fie, ci întâi de toate constituia un refugiu în care el își mai alunga dorul ce purta logodnicei sale.

De altfel, nu trecură decât câteva luni, și beizadea Grigore îndrăzni să dezvăluie tatălui său pasiunea ce-l rodea. El își descrise logodnica în culorile cele mai frumoase, asigurându-l pe voevod că aceea pe care el și-o făcuse aleasa inimii va aduce mare onoare familiei domnitoare a Moldovei. Astfel, căută să-l convingă că frumoasa franțuzoaică era de origine augustă, că numai o soartă nenorocită făcuse ce ea să scăpăteze, dar altfel numele și rangul ce avea acum nu erau decât un voal care-i ascundea înalta-i origine.

Deocamdată, tatăl, pentru a nu ațâța și mări, mai mult decât era, pasiunea fiului său, nu-i arătă o atitudine de refuz. Îl sfătui însă, să aștepte, dându-i asigurări că peste câteva luni vor merge împreună la Paris și că, dacă obiectul afecțiunii sale va fi demn de familia lor, tânărul va avea deplinul său consimțământ pentru a putea face pasul căsătoriei.

Decât că beizadea Grigore își dădu seama că în această promisiune nu trebuia să întrevadă cine știe ce nădejdi. Nerăbdător cum era, el luă atunci acțiunea pe cont propriu și începu să se preocupe de aducerea în taină a logodnicei sale în Moldova, pentru a pune pe tatăl său în fața unui fapt împlinit. Aducerea la îndeplinire a acestui plan nu era însă posibilă sub ochii voevodului, în Iași. De aceea, beizadea Grigore își manifestă dorința de a se retrage la țară, pretextând el că numai acolo va putea duce o viață „contemplativă" pentru a-și complete „studiile"!

Vodă, nebănuind substratul acestei retrageri îi aprobă dorința, rezervându-i una din cele mai frumoase moșii ale sale, anume Perienii de pe valea Jijiei, unde erau „case mari domnești, ocolite cu ziduri masive ca de cetate", cu grădini și parcuri în jur.

Retras aici, „în apartamente splendid mobilate și într`un confort ce nu lăsa nimic de dorit", beizadea Grigore știu să înșele aparențele, căci ducea o viață „de anahoret excentric și de filozof somptuos", șezând zile întregi „cu capul între cărți", după ce dimineața făcea câte o oră gimnastică. Cine bănuia însă, că aici el filozofa la altceva și anume la fericirea care aștepta să se coboare în monotonia conacului de la Perieni, căci logodnicul contesei Dash se pusese pe lucru pentru a-și aduce iubita. În cel mai nare secret, el trimisese acesteia, la Paris, nu mai puțin decât șaizeci de mii de franci ca să-și cumpere rochia de mireasă și să pornească numaidecât spre Moldova. Arzând de nerăbdare în așteptarea miresei sale, beizadea Grigore, „când se simțea cuprins de urât, se scula și, ca un leu ce scapă din colivie, ieșea afară, încăleca pe un cal sirep și pleca peste câmpii, în fuga mare, trecând dealuri și văi, sărind peste gârle și ponoare și ucigând cu un bun pistol ce avea, aci o rândunică, aci o turturică, aci o gâscă, aci un porc al vreunui țăran, pe care apoi le plătea de cinci ori mai mult decât făceau".

Fericitul eveniment avu loc, desigur în taină, într`o frumoasă zi de primăvară, în luna Aprilie 1845.

George Sion ne dă informații bogate și pitorești, în legătură cu acest eveniment.

Iată-le:

(… continuare în numărul viitor …)

Inginer Nicolae Cătuneanu (II)

de *Constantin Dobrescu*
și *Radu Cătuneanu*

(… continuare din numărul trecut …)

Ing. N. Cătuneanu a militat pentru electrificarea acestei rețele de linii, care era proprietatea Prefecturii Prahova. Fiind vremuri tulburi, la ASTRA nu au mai fost construite alte automotoare similare, ci numai cele după licență germană, identice cu cele fabricate în Graz, cu motor Diesel de 120 CP și maximum 70Km/oră (24 automotoare). După ocuparea sovietică, cele 3 automotoare au fost utilizate exclusiv de securitate pentru „operațiuni speciale" în întreaga țară. Ultimul exemplar a fost ținut mult timp în cimitirul de locomotive și vagoane de la Brașov, înainte de a fi tăiat și dat la fier vechi. După război, activitatea la Gara de Nord a Ploieștiului a intrat și este într-un continuu declin. Glorie și decădere. Istorie.

În 1934 ing. Nicolae Cătuneanu a fost numit Director General al CFPV. A fost apreciat „drept unul din valoroșii membri ai corpului nostru ingineresc din industria de petrol" – după cum se menționa în Monitorul Petrolului Român nr.7/1934.

Iubea drumețiile. În calitate de membru al Turing Clubului Ploiești a militat pentru dezvoltarea turismului montan. A fost direct implicat și în construirea celor două vile de odihnă pentru salariații CFPV de la Cheia – devenite după Naționalizare „vilele CC" și imediat după 1990 „vilele SRI". Acum nu se știe cine sunt proprietarii. Familia Cătuneanu are o poză din 1934 din timpul construirii primei vile.

A fost pasionat de aviație, drept pentru care a urmat cursuri de pilotaj și a obținut brevet de pilot. A fost fondator al Aeroclubului Regal Prahova alături de Principele George Valentin Bibescu. Împreună cu alți cetățeni ai Ploieștiului a inițiat și susținut inclusiv financiar construirea aeroportului de la Strejnic și achiziționarea unor avioane germane de școală și antrenament.

Aeroclubul Strejnic a fost înființat în anul 1936. A adus în țară din Germania unul dintre cele 4 avioane cu dublă mansă, împreună cu un instructor de zbor. A făcut o escală de realimentare la Lvov, care era pe vremea aceea în Polonia.

S-a implicat și în repararea bisericii Sf. Pantelimon din Ploiești după cutremurul din 1940.

A fost membru al Societății pentru Protecția Animalelor înființată în 1926, alături de Dem. I. Nicolaescu, av. C. Ceruleanu și ing. Al. Manoliu. De asemenea, a fost membru al Asociației Inginerilor din România, al Ateneului Popular „Spiru Haret" înființat de liberalii prahoveni, precum și al Ateneelor „Prahova" și „Paradis", pe care le-a sprijinit financiar. Ing. N. Cătuneanu a fost liberal, dar avea prieteni foarte buni țărăniști și socialiști (ramura Titel Petrescu).

Pe vremea aceea, relațiile de prietenie și convingerile politice nu se prea intersectau, iar relațiile sociale erau intense. În perioada rebeliunii legionare a primit scrisori de amenințare cu moartea, la fel cum au primit mulți cetățeni de vază ai Ploieștiului.

În calitate de șef de sector al liberalilor din zona Moreni, făcea parte din Comitetul de propagandă al PNL din Prahova, alături de ing. P.Bejan, prof. C. Rigu, C. Nasopol, generalul L. Caracaș, N. Provian, prof. Stoica Teodorescu, G. Carp si alții. Scopul acelui comitet era să organizeze lupta pentru „răsturnarea nefastului regim național-țărănesc". A susținut Conferințe la Cercul de Studii al PNL Ploiești despre modernizarea transportului feroviar și colaborarea cu industria petrolieră, etc. În septembrie 1928 îl găsim pe ing. N. Cătuneanu implicat în campania electorală pentru alegerile Consiliului Județean. Pe lista candidaților figurează și ing. N. Cătuneanu, ing. P. Bejan, av. V. Rădulescu, P. Protopopescu, etc. Deviza omului politic N. Cătuneanu era: „**Patriotism, cinste, dreptate, democrație**", cu care încheia orice cuvântare. După evenimentele de la sfârșitul anului 1989 cu deviza neoficială: „La vremuri noi, tot noi", noțiuni ca patriotism, onoare, morală au devenit brusc desuete, apărând în locul atitudinii patriotice *activitatea patrihoțică*.

Ing. N. Cătuneanu a făcut parte din elita tehnică a PNL Prahova, care a îmbinat armonios politica cu profesia. Nu s-a manifestat zgomotos pe scena politică, ci a preferat discreția; a rostit cuvântări în momentele când s-a impus. Permanent s-a manifestat pentru unitate politică, pentru înlăturarea disensiunilor, pentru coeziunea liberalilor. Era un om pe care se conta, drept pentru care și-a atras simpatia celor din jur. A întreținut relații profesionale apropiate cu specialiști din industria petrolieră, ca inginerii: C. Osiceanu, C. Bărbăcioru, C. Dacu, I. Boambă, Th. Ficșinescu, C. Toroceanu- acesta fiind Șeful Conductelor de Petrol ale Statului. A participat în ziua de 31 martie 1931 la Ceaiul oferit de Asociația Industriașilor de Petrol la Athenée Palace în onoarea Sir Henry Deterding, Președintele Concernului Royal Dutch-Shell, proprietarul Societății Petroliere Astra Română.

(… continuare în numărul viitor …)

BRAZII DIN SUFLET

de *Traian D. Lazăr*

Am descoperit, în calitate de cititor, căutător de aur livresc, o adevărată pepită editorială, „Studiul monografic al comunei Brazi", județul Prahova. Impresionant prin conținut și aspect fizic (518 pagini A4), studiul menționat ocupă, în rândul monografiilor rurale poziția de lider fiind comparabil, mutatis mutandis, cu „Marea Carte a Ploieștilor", cea mai prestigioasă monografie urbană.

Este demn de menționat că, la realizarea ambelor monografii (la prima ca autor unic), a contribuit Nicolae Dumitrescu, personalitate proeminentă a culturii ploieștene, „importat" din orașul Târgoviște, unde s-a născut și format prin studii gimnaziale și liceale. Ajuns în Ploiești, după absolvirea Facultății de Filologie a Universității din București, domnul Nicolae Dumitrescu nu s-a consacrat activității didactice, deși a „cochetat" cu aceasta, ci și-a afirmat calitățile spirituale și manageriale în activitatea culturală, ajungând până în vârful ierarhiei în domeniile cinematografiei, publicisticii și administrației culturale.

Masivitatea lucrării, marele număr al surselor, ce trebuiau consultate și marele volum al muncii de redactare etc. au impus ca studiul monografic să fie realizat după modelul de operă colectivă în care, rolul de compozitor și dirijor l-a avut domnul Nicolae Dumitrescu ajutat, în realizarea cronologiei și indicelui de nume de către Diana –Gabriela Dumitrescu și având drept colaborator documentar și redacțional pe Aurel Drăghici.

Consilierii editoriali ai cărții au fost Paul Voicu și Daniel Lazăr.

Temelia documentară a studiului include o vastă bibliografie din care, sunt indicate selectiv 57 de titluri, cărora li s-au adăugat sursele de informații puse la dispoziție de administrația locală și unitățile sale de profil precum și informațiile furnizate de prof univ dr Gavriil Preda, prof univ dr Gheorghe Calcan, col. Niculae Drăghici, învățătoarea Eleonora Lungeanu-Dumitrescu și foștii preoți parohi Liviu Bistrițeanu, Alexandru Henciu, Aurelian Paraschivescu și Răzvan Sima. Provenind de la oamenii locului, relatările respective , după cum spune d-l Nicolae Dumitrescu, au un „parfum discret" și „o notă mai accentuată de autenticitate".

Partea imagistică a studiului monografic, realizată prin implicarea d-lui Florin Ioniță și a redacției ziarului Informația Prahovei, a fost preluată din schița monografică manuscrisă a învățătoarei Jeana B. Dușescu, de pe Internet și din lucrarea „Influența resurselor, a mediului și a mentalităților asupra istoriei și dezvoltării comunei Brazi", coordonator prof univ dr Gavriil Preda.

Culegerea computerizată a textului a fost realizată de Andreea Ionescu și Mihaela Florescu, iar tehnoredactarea și coperta de către Claudiu Voicu.

Titlul volumului, „Brazii din suflet", ne dezvăluie orientarea literar-științifică a cărții. Se tratează, în mod științific, aspectele geografice, istorice, social-economice și culturale din viața comunei, dar totul este filtrat și prezentat prin sita sentimentală a surselor de informații, a oamenilor legați sufletește de această așezare/de acest loc. Iar subtitlul – studiu monografic al comunei Brazi – evidențiază modestia, dar și prudența autorului menită a evita confruntările cu rigiditățile și schematismul definirii conceptului de monografie (a unei localități). În fapt, d-l Nicolae Dumitrescu ne propune un model/tip de monografie corespunzător epocii pe care o parcurgem.

Studiul monografic și-a propus, și a reușit, în mare măsură, să ne prezinte principalele aspecte ale vieții/ existenței așezărilor umane din arealul comunei Brazi și ale localnicilor, situându-le în cadrul natural și istoric al evoluției lor.

Coordonatele geografiei fizice ale comunei Brazi sunt prezentate sistematic și sintetic: poziția, relieful, vecinii, solul, subsolul, apele, fauna și flora, aceasta din urmă detaliată în plante textile, flori, grădini, fânețe, islaz la care a adăugat referiri la fenomenele meteorologice, ploile, vânturile. Axa orientativă a relatării insistă asupra coordonatelor identitare, ce disting comuna Brazi în cadrul Județului și, într-un sens mai larg, chiar „în ochii lumii", după cum afirmă autorul.

Se cuvine să subliniem obiectivitatea autorului care, atunci când sursele folosite enunță informații contradictorii, (în acest caz J.B. Dușescu și George Stoian), nu-și formulează opțiunea, ci le expune succint, lăsând cititorului libertatea de a discerne asupra veridicității și corectitudinii lor.

Partea alocată, în studiul monografic, geografiei populației (demografiei) analizează, pe rând, evoluția numărului de locuitori (de la 200 familii-1000 locuitori în 1838 la 8542 în 2002), prezintă structura etnică (formată din 8539 români, 4 turci, 2 germani, 2 unguri, 1 ceh) și confesională în 2002 (90 % creștini ortodocși, 4,77% creștini după evanghelie, 1,6% adventiști de ziua a 7-a, 1% penticostali, etc), structura pe sexe în 2013 (4149 bărbați și 4319 femei), structura populației ocupate (3572 persoane cu loc de muncă, fără altă precizare și 48 șomeri), structura populației pe vârste. Informațiile generale, referitoare la întreaga comună, sunt defalcate și pe satele componente.

Din oscilația în timp a indicatorilor enumerați, se desprind aspecte ce dezvăluie tendințele de evoluție în domeniul demografic, demne de reținut pentru orientarea politicii naționale și locale: evoluția negativă a natalității, creșterea numărului populației vârstnice, scăderea populației stabile.

Referințele la geografia populației sunt încununate de trimiteri ce vizează caracteristicile psihice ale oamenilor/locuitorilor comunei, care au crezut în ei, „nelăsându-se încovoiați de greutăți și războaie"; „oameni muncitori și pricepuți în diferitele lor ocupații", care au știut „a-și păstra demnitatea și capacitatea de a lăsa o moștenire de care să nu aibă a se rușina. Graiul, adică limba vorbită de localnici, este cea mai veche și mai de preț moștenire, fiind deopotrivă și definitorie. Aici, în comună, se vorbește curat românește, ca și în aproape întreg spațiul Munteniei".(p 53)

Amprentele istoriei asupra populației din zona Brazi sunt delimitate spațial și expuse în curgerea lor temporală. Etimologia cuvântului „brazi" ce denumește localitatea, cuvânt de origine daco-getică, servește pentru argumentarea permanenței și continuității aceleiași populații în spațiul carpato-danubiano-pontic. Ca și faptul că brazii făceau parte din Codrul Vlăsiei (vlahii fiind românii).

Pentru că nucleul comunei nu a avut șansa de a constitui locul desfășurării unor evenimente istorice de rezonanță națională, se precizează că el nu este nici marginal, fiind situat pe coordonatele istorice marcate de cetatea dacică de la Tinosu, așezarea neolitică de la Șirna , târgurile medievale de la Gherghița și Târgșor, iar în epoca modernă și contemporană de rafinăria Creditul Minier și Combinatul Chimic Brazi.

Cu urme de locuire încă din epoca fierului, zona Brazilor a făcut parte, de-a lungul vremii, din spațiul civilizației daco-getice, al genezei poporului român, al formării statului medieval Țara Românească, al formării națiunii române și al constituirii statului național român modern. Prima mențiune documentară a unei localități de pe teritoriul comunei, satul Bătești, datează din vremea lui Mircea cel Bătrân, 1400-1403.

(… continuare în numărul viitor …)

JUNIMISTUL PETRU MISSIR (II)

de *Cătălin Dobrescu*

(… continuare din numărul trecut …)

Prima vizită la Ploiești este în martie 1908 cu ocazia întrunirii Partidului Conservator- Democrat, la care participă și I. L. Caragiale.

A fost ales membru de elită al societății „Junimea" ilustrându-se prin susținerea materială și politică a grupului junimist.

Primele sale manifestări care au avut loc la Iași au fost în <<Cercul mult atrăgătoarei societăți „Junimea" sub egida marilor îndrumători care erau Maiorescu, Carp, Alecsandri și Negruzzi.>>

Petru Missir a fost un iubitor de literatură, un estet și mai ales un polenist redutabil. Îi revine un rol important în lupta împotriva socialiștilor de la „Contemporanul", apărând teoria maioresciană a „formelor fără fond".

Petru Missir a fost prieten de-o viață cu I. L. Caragiale și protectorul lui Mihai Eminescu în ultima parte a vieții poetului.

Ca membru al Junimii s-a îngrijit, din însărcinarea lui Titu Maiorescu, de strângerea fondurilor necesare ajutorării poetului. În legătură cu I. L. Caragiale se spune că ori de câte ori acesta venea la Iași ca să participe la ședințele Junimii, îl avertiza în felul următor: Missiraș, sunt la Iași sau în Ieși, Dacă ieși de la slujbă, Vin la Cujbă, Al matale Caragiale. Ori de câte ori dramaturgul se afla în nevoie financiară, apela la ajutorul lui Missir. La intervenția acestuia s-a jucat piesa „Năpasta" la Iași. Caragiale îl considera pe Missir „a fi cel mai omenos și inteligent prieten al său."

LEONIDA SECREȚEANU (1914-1978) (III)

de *Constantin Dobrescu*

Poetul Leonida Secreșeanu s-a născut la 11 octombrie 1914 în satul Bărăitaru pendinte de comuna Drăgănești, unde a și urmat cursurile școlii primare, după care se înscrie la Școala Comercială în 1932 și apoi la liceul "Sfinții Petru și Pavel" din Ploiești. După finalizarea studiilor secundare s-a înscris la facultatea de litere și filozofie, urmând în paralel și facultatea de științe juridice a Universității București pe care le finalizează în anul 1946. Soția sa Smaranda a fost învățătoare în comuna Bărăitaru și la 27 octombrie 1939 a depus jurământul de credință Regelui Carol al II-lea în fața revizorului școlar P. Cucu la sediul Asociației Învățătorilor prahoveni. La vârsta de numai 28 de ani îi apare volumul "Cneaz peste furtuni" închinat eroismului ofițerilor, subofițerilor și soldaților din Regimentul 32 Mircea, care au luptat și s-au jertfit în războiul sfânt pentru cruce și dreptate contra bolșevismului.

Leonida Secreșeanu a luptat și el în acest război ca sublocotenent al Regimentului 32 Mircea, fiind grav rănit în zona Dalnicului. Încă din anul 1932 poetul a colaborat la numeroase reviste și ziare locale și din țară ca "Răsărit de soare", "Flacăra", "Aurora", "Boabe de rubin" (apărută în mai 1935 și al cărui director era chiar poetul), "Munca personală", "Curierul Liceului «Sfinții Petru și Pavel»", "Prahova literară", "Vremea", "Prahova noastră", "Santinela", "Viața literară", "Basarabia literară", "Tribuna", "Păcală", "Epigrama", "Veselia", "Gluma" etc. În anul 1934, Leonida Secreșeanu a publicat și volumul de versuri "Fântâni arteziene". De asemenea, Leonida Secreșeanu a fost redactor al ziarului „Dreptatea României" organ de luptă națională al generației mișcării studențești prahovene, care apărea la Ploiești din anul 1934.

Scriitorul Ionel Tudosie, redactorul șef al revistei "Prahova" anunța în avanpremieră cititorii revistei că "am citit paginile în manuscris și am rămas impresionat de frumusețea lor."Ionel Tudosie era încredințat că acest volum "va consacra un mare poet de mâine" și publica în paginile revistei pe care o conducea poezia "Omul" care face parte din volum. Cu ocazia inaugurării bustului lui I.L. Caragiale la Ploiești, în ziua de 10 noiembrie 1935, **care este de fapt primul bust al dramaturgului ridicat în țară**, la care au participat C. Rădulescu-Motru, actorii Iancu Brezeanu, Maria Filotti, Liviu Rebreanu, Mihail Sorbu, Petru Comarnescu, Ecaterina Logadi, fiica dramaturgului, I.A. Bassarabescu, Stoica Teodorescu, Radu Cosmin etc. Cu această ocazie, elevul Leonida Secreșeanu din clasa a VIII-a de la Liceul „Sfinții Petru și Pavel" a recitat o odă închinată memoriei lui Caragiale. De menționat că Leonida Secreșeanu a scris și piese de teatru ca „Învierea" (1939) și „Conștiința" – dramă (1935) care vor fi reprezentate pe scena Teatrului Ligii Culturale

Până în anul 1942 Leonida Secreșeanu a publicat cinci cărți. Astfel, în anul 1938 volumul de versuri "Boema" și volumul "Epigrame", în anul 1941 volumul "Pasențe bachice", iar în anul 1942 în "vreme ce se zvârcolea în spital, rănit în războiul actual, din care cauză a rămas invalid" îi apare în colecția "Universul literar" volumul "Cneaz peste furtună", care s-a bucurat de numeroase recenzii favorabile publicate în reviste de prestigiu și semnate de condee consacrate ale culturii naționale. **De menționat că pentru volumul de poeme, Boema (1938), Leonida Secreșeanu primește premiul Societății Scriitorilor Români**.

Astfel, Mihai Niculescu scria în "Universul Literar" că volumul "Cneaz peste furtuni" cuprinde poezie de război care reprezintă elementul forte al liricii sale, iar Ion Frunzeti scria în "Universul" că Leonida Secreșeanu este "cneaz peste sufletele prin varietatea și profunzimea mijloacelor pe care le stăpânește". Tot despre eroismul soldaților Regimentului 32 Mircea în războiul antibolșevic, vorbesc și versurile poetului adunate în volumul „Marele salt", publicat în 1943.

În toamna anului 1942 a tipărit un nou volum de poezii de război intitulat "Iureș" precum și un volum de nuvele și schițe umoristice intitulat sugestiv "Fete este destule".

În anul 1942 este numit șef al Inspectoratului "Muncă și lumină" din Prahova, contribuind la ridicarea culturală și a concepției noi despre muncă și de viață a muncitorului prahovean. În marea sa calitate oficială, poetul a inițiat „sărbătorirea unui an de la intrarea țării în războiul contra bolșevismului".

Pentru ridicarea nivelului cultural al muncitorilor a organizat patru spectacole de teatru cu piesa „Icoane ostășești" interpretată de actorii echipei mobile „Muncă și lumină" București, iar pentru răniți și pentru ostași a organizat două spectacole gratuite, unul la spitalul „Crucii Roșii" din Ploiești și altul la teatrul „Odeon". Paralel cu această acțiune, poetul a pus la dispoziția muncitorilor 1300 de bilete săptămânal cu preț redus la fiecare cinematograf din PLOIEȘTI și județ, iar la ordinul său Caravana cinematografică a plasat un număr de 19.000 de bilete în 17 comune prahovene. Deasemenea a înființat pe lângă toate secțiile M.L., biblioteci „care stau la dispoziția muncitorilor și care conțin între 100 și 70 de volume fiecare". În cantinele muncitorești a instalat aparate de radio.

Leonida Secreșeanu a inițiat ca pe lângă Camera de Muncă înființarea unui „Muzeu tehnic" în care erau expuse „lucrări artistice, în miniatură, executate de meșteșugarii prahoveni". În calitatea sa oficială poetul a inițiat ca în sălile de festivități ale întreprinderilor din petrol să se amenajeze COLȚUL EROILOR „cu candele, icoane și fotografiile eroilor din întreprinderea respectivă".

(… continuare în numărul viitor …)

GÂNDURI LA CEAS ANIVERSAR

„Viața omului numai atunci e prețuită
când urmărește un ideal."
L. Rebreanu

Aniversarea a 150 de ani de la nașterea istoricului Grigore Tocilescu (1850-1909) care, pentru istorici este patriarhul istoriei moderne, nu a găsit Prahova fără semne vizibile de cinstire a memoriei sale. Municipalitatea mizileană a dat numele unei străzi importante, iar liceul teoretic din localitate a primit numele istoricului, datorită diligențelor profesorilor, în frunte cu cei de istorie, Elena Alexandru și harnicul Viorel Șoldea. Aceștia ar fi dorit desigur să aibă cu ei, chipul patronului lor.

Pentru a respecta adevărul istoric, acum la ceas aniversar doresc să relev o parte din avatarurile modului cum s-a ajuns la ridicarea bustului lui Grigore Tocilescu și donarea acestuia liceului mizilean cu ocazia aniversării a 80 de ani de la înființarea acestui lăcaș de cultură și educație. Evenimentul din anul 1999 a avut un caracter cultural cu o amplă rezonanță.

Inițial, s-a dorit ca acest bust, monument de for public, să fie amplasat în fața localului Arhivelor Prahovene din Ploiești, dar gândirea obtuză a celor din Ministerul de Interne de la vremea aceea ne-a stopat brutal intențiile. Fiind coleg de școală militară a ofițerilor de rezervă din București, cu prietenul meu Viorel Șoldea, am sugerat ca bustul istoricului Grigore Tocilescu să fie donat de către Fundația pentru Istoria Prahovei acestui liceu, condus la vremea respectivă cu competență și har de o echipă directorială formată din profesorii de elită Minea Victor și Șoldea Viorel. Înainte de a fi dascăl de istorie, Șoldea Vasile era și un valoros om de cultură și autentic cercetător cu numeroase lucrări științifice despre istoria Mizilului și comunelor învecinate și redutabil prozator. Poate că ar fi trebuit ca edilii Mizilului, începând cu distinsul Emil Proșcanu și continuând cu ceilalți, să-l declare pe Șoldea Viorel drept CETĂȚEAN de ONOARE al Mizilului.

Ideea generoasă a donării bustului a fost bine primită de cei de la liceul mizilean.

Nu putem să nu arătăm câteva date despre cum s-a ajuns la realizarea acestui bust.

Acesta bust a fost executat de sculptorul Arthur Hoffmann, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România și turnat în bronz prin bunăvoința domnului Vasiliu, patronul Turnătoriei „Orion" din Comuna Cornu. Un rol important în „descoperirea" acestui inimos patron cu suflet de Mecena l-a avut cunoscutul prozator, directorul ziarului „Jurnalul de Prahova" la acea vreme Serghie Bucur, care ne-a recomandat.

Sculptorul Arthur Hoffmann reușește, cu talent, să-l surprindă pe istoricul mizilean într-un moment de concentrare atentă, caracterizându-l ca un gânditor și cercetător, în același timp, apropiindu-l de noi.

Interesantă este și istoria modului în care s-a procurat bronzul pentru finalizarea bustului. Un sprijin deosebit am primit din partea regretatului col. Balici, șeful Inspectoratului de Poliție din acea vreme și șefului de Post din Comuna Iordăcheanu. Nu în ultimul rând, menționez sprijinul acordat de elevii claselor IX D, G și F de la Colegiul Național I. L. Caragiale, care au îmbrățișat cu entuziasm ideea realizării bustului și au contribuit după puteri cu bronz. La acea vreme, Colegiul Național I. L. Caragiale era condus cu profesionalism și dragoste de prof. Pantelimon Vasile, fostul meu coleg de clasă din liceu.

Am dorit să menționez aceste lucruri pentru posteritate, ca să nu se creadă că realizarea unui astfel de proiect este un lucru ușor. Nu mă feresc să relev faptul că la vremea aceea la cârma destinelor Prahovei se aflau persoane care clamau dragostea față de istorie, dar n-au ridicat un deget pentru a sprijini financiar acest demers. Așa cum arăta N. Iorga, undeva aceștia nu erau prahoveni de loc și nu-i lega nimic de acest județ binecuvântat de Dumnezeu.

Nu putem încheia aceste modeste rânduri fără a arăta că prin acest bust, primul în județul nostru, s-a vrut ca recunoștința colectivă postumă, generoasă cu unii prahoveni, să se răsfrângă și asupra istoricului Grigore Tocilescu.

P.S. Autorul acestor rânduri își îndreptă gândul cu evlavie față de ilustrul său profesor Paul D. Popescu, care la vremea școlarității și după aceea, i-a îndrumat gândul bun în ale istoriei. De acolo, din lumea îngeri``lor pe care-i învață istoria zbuciumată a neamului nostru, sper să vegheze cu dragoste asupra breslei istoricilor prahoveni.

Constantin Dobrescu
– Fundația pentru Istoria Prahovei –
Ploiești

ALEXANDRU ODOBESCU ȘI ACTIVITATEA SA CULTURALĂ

de *Constantin Dobrescu*

Alexandru Odobescu (1834 - 1895), prinț al culturii și aristocrat al spiritului, a rămas în istoria culturii și științei românești printr-o vastă activitate. A fost profesor universitar la București, academician (1870), arheolog etc., fiind inițiatorul primelor cercetări arheologice sistematice din România.

Cunoscut și în lumea științifică și academică europeană, Al. Odobescu a mai rămas cunoscut în conștiința publică a vremii nu numai pentru viața sa aventuroasă, dar mai ales ca sprijinitor a unor tineri de excepție care se vor impune în știința românească, printre care și viitorul academician și geograf Simion Mehedinți (1869, Soveja – 1962), creatorul și organizatorul învățământului geografic modern din România și Pompiliu Eliade (1869 – 1914), istoric literar și membru corespondent al Academiei Române (1912) autor a uneii apreciate lucrări privind influența franceză asupra spiritului public în România. Lui Pompiliu Eliade îi datorăm interesul pentru țara noastră al marelui geograf E. de Martonne (1873 – 1955), membru de onoare al Academiei Române. Marele filoromân Emmanuel de Martonne a urmat cursurile Școlii Normale de la Paris, fiind coleg cu Pompiliu Eliade.

În arhiva academicianului (1919) și a istoricului Gh. Popa Lisseanu (1866 – 1945) aflată la Academia Română, am găsit două scrisori pe care Al. Odobescu, în calitate de director al Școlii Normale Superioare de pe lângă Universitatea din București din anul 1892, le primește de la G. Perrot, directorul Școlii Normale din Paris și el la rândul lui un reputat arheolog și director al publicației Revue Archéologique. De menționat că Al. Odobescu este cel care a stăruit ca pentru continuarea studiilor, atât Simion Mehedinți cât și Pompiliu Eliade să fie trimiși la Paris. Atât Simion Mehedinți, fost student al lui Odobescu, cât și Pompiliu Eliade nu au înșelat așteptările lui Al. Odobescu, care i-a încurajat în formarea lor intelectuală.

Printr-o scrisoare, datată din 14 octombrie 1892 se menționează evoluția celor doi studenți români înscriși la Școala Normală din Paris, modul de viață și condițiile de studiu, precum și faptul că studenții erau apreciați de cadrele didactice etc.

(… continuare în numărul viitor …)

STELIAN CONSTANTIN – STELIAN
(3 ianuarie 1904, Câmpina – 18 decembrie 1946, București)
Aspecte inedite privind un scriitor uitat
II – Popasuri Câmpinene – Început de viață

de ***Alexandru H. Popa***

In Memoriam
Constantin Hârlav (14 Mai 1950 – 21 Martie 2014)

Din lucrarea domnului Constantin Hârlav "Un scriitor uitat Constantin Stelian" [1] și medalioanele biografice [2,3], dedicate "scriitorului uitat" am putut afla anul și localitatea nașterii acestuia. La S.J.A.N. – Prahova, am identificat actul de naștere al lui "**Stelian Dumitru Maria Constantin**" din 5 ianuarie 1904, [4]. Din document putem prezenta câteva lucruri interesante și inedite:

…."***Act de naștere al lui Stelian de secsul bărbătesc născut la trei Ianuarie corent ora două post meridian în casa părinților săi din comuna Urbană Câmpina str. Municipală N 42. Fiu legitim al Dlui Dumitru Maria Constantin de ani două dęci (zeci) și trei de profesiune ceasornicar și al Dnei Elena Dumitru de ani nouă spre dece (zece) de profesiune menajeră ambi de religiune ortodocsă de naționalitate și protecțiune română domiciliați în comuna Urbană Câmpina. După declarațiunea făcuta de tatăl care ne-a prezentat copilul. Întâiul martor a fost Dlui Niculae Ilioiu de ani două dęci (zeci) și doi de profesiune Aprod și al doilea martor a fost Dlui Nicolae Angelescu de ani două dęci (zeci) și opt de profesiune funcționar ambii domiciliați în comuna Urbană Câmpina cari au subscris propriu acest act după ce li s'a citit dinpreună cu noi și cu declarantele. Constatat după lege de noi Niță Angelescu ajutorele Primarul Urbei Câmpina și oficer al stări civile.***"

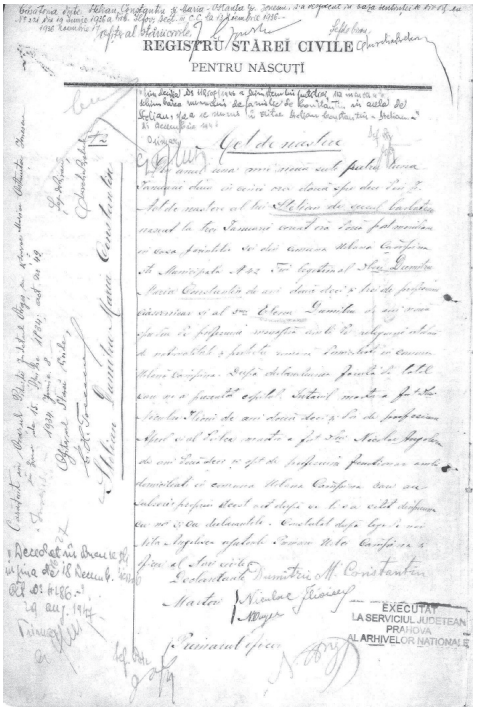

Fig. 1

Actul este semnat de: ***Declarante: Dumitru M. Constantin; Martori: Niculae Ilioiu; N. Angelescu; Primarul Oficier: N. Angelescu***. (vezi fig.1).

Putem face câteva observații: Data nașterii copilului este 3 ianuarie 1904 și nu 2 ianuarie 1904 cum este menționat în lucrările [1,2]. Tatăl Dumitru Maria Constantin era ceasornicar, iar numele sugerează că era copil natural (dacă tatăl era necunoscut în actul de naștere al copilului, se trecea numele mamei). Curios este faptul că la numele de familie al mamei este trecut prenumele soțului, Dumitru și nu numele de familie Constantin (nu este făcută precizarea că Dumitru ar fi numele de naștere al mamei).

Din completarile făcute ulterior pe actul de naștere, privind evenimente legate de Oficiul de Stare Civilă putem menționa:

- Constantin Stelian s-a căsătorit în ziua de 15 aprilie 1934, în orașul Pitești cu domnișoara Maria Ortanța Ionescu (act nr. 49), iar căsătoria acestora "s'a desfăcut în baza sentinței de divorț cu nr. 221 din 19 iunie 1936 a Tribunalului Ilfov, secția III, C.C. la 13 noembrie 1936".
- Prin decizia Nr. 118507/1946 a Ministrului Justiției "s'a încuviințat schimbarea numelui de familie Constantin, în acela de Stelian spre a se numi în viitor Stelian Constantin – Stelian". (Mențiunea a fost datată în ziua de 21 decembrie 1946).

Fig. 2

- Decedat în București în ziua de 18 Decembrie 1946, act Nr. 4286. (Mențiunea a fost datată în ziua de 29 augut 1947).

În legătură cu schimbarea numelui de familie, intenția scriitorului era mai veche, astfel menționăm că în ziarul Strada, Anul I, Nr. 4, Septembrie 1932, editat la Câmpina de scriitorul și poetul Alexandru Tudor – Miu, prieten cu Stelian Constantin, la pagina 2, coloana 2, este anunțată viitoarea apariție (în toamnă) a cărții: "**Viața și opera lui P. Cerna**", autor "**ST. CONST. – STELIAN**", la editura "Cartea Romanească" (la rubrica CARTEA LUI, anunțul fiind tipărit sub portretul autorului), vezi fig. 2.

În urma consultării fișierului pe autori, de la Biblioteca Academiei Române, nu am găsit cartea lui Stelian Constantin – Stelian, precizată în ziarul Strada (foarte posibil că această carte să fi rămas în manuscris).

În lucrarea [2] numele scriitorului este menționat Stelian Constantin – Constantin, în loc de Stelian Constantin – Stelian.

În numărul următor al revistei "Atitudini" vom prezenta aspecte privind căsătoria părinților a lui Stelian Constantin la Câmpina.

Bibliografie

1. **Constantin Hârlav** – Un scriitor uitat: Constantin Stelian – O fișă de dicționar – Anuarul Muzeului de Istorie și Arheologie Prahova, vol I (9), Serie nouă, Ploiești, 1991, pag. 271 – 275;
2. **Marian Chirulescu, Paul D. Popescu, Gabriel Stoian** – Personalități Prahovene – Dicționar bio-bibliografic, Ediția a II – a, revăzută, actualizată și adăugită – Ploiești, Editura Premier (2002), pag. 92;
3. **Lucian Predescu** – Enciclopedia Cugetarea – Material românesc, oameni și înfăptuiri – Editura Cugetarea – Georgescu Delafras, (1940), pag. 215;
4. ⁎ ⁎ ⁎ – S.J.A.N. Prahova– Colecția de Condici și Registre de Stare Civilă (C.C.R.S.C.) – Primăria Câmpina, dosar 9/1940, fila 2 verso, Act 2.

Primul Pilot Ploieștean – Aexander Henri Schwartz –

de *Alexandru Marin*

(… continuare din numărul trecut …)

În raportul observatorului Schwartz este scris: ''… La ora 9.45 am constatat o activitate importantă pe calea ferată Baldovinești-Brăila, manevre de vagoane și trenuri în funcțiune. Activitate slabă pe Dunăre, numai câteva șalande. La vest de Brăila, între Lacul Flămânda și calea ferată Brăila-Tra-ian, am observant un câmp de aviație. Pe malul lacului sunt două hangare pentru hidroavioane. La vest de calea ferată sunt alte trei hangare pentru avioane. Recunoașterea arată că în spatele frontului sunt numeroase cantonamente inamice. La Viziru-Cazasul, altele noi la Romanul și Traian, iar pe drumuri s-au văzut multe căruțe și trăsuri. Pe câmpul de aviație inamic se află un teren cu aparate de zbor care trebuie bombardat. Pe lac, la liziera pădurii de la marginea de vest a Brăilei, între calea ferată și drumul Brăila-Cazasul, se află două hangare pentru hidroavioane…''. Recunoașterile misiunilor aeriene executate de echipajele din Escadrila N.10, au constatat în liniile aeriene inamice o intensificare și au fost fotografiate în mai multe misiuni precedente. O altă misiune de recunoaștere a fost executată în ziua de 22 martie/4 aprilie 1917, decolând la ora 12.05 cu avionul tip Morane Saulnier nr.286, pe itinerariul Galați-Gurguiești-Făurei-Traian-Tudor Vladimirescu-Baldovinești-Galați. La ora 12.25, aflându-se deasupra localității Suțești, observatorul a văzut un convoi format din 27 trăsuri care veneau din satul Ianca. La ora 12.30 ''…un alt convoi format din 39 de căruțe părăseau satul Muchea și se îndreptau spre Latinul. Cantonamente de trupe la Traian, Romanul, Silistarul, Tudor Vladimirescu-nota caporalul-observator Schwartz în raportul său… Am văzut un balon captiv la Gurguiești. Avionul a fost puternic bombardat de A.A. de la Voinești și Latinul…''. Trupele germane au răspuns cu bombardamente ale bateriei grele asupra Galațiului și aerodromului, ceea ce a determinat comanda Grupului 3 Aeronautic să se mute la circa 8 km de Galați, ducând avioanele pe terenul de zbor de la Vânători, în ziua de 5 aprilie 1917. În data de 29 martie/11 aprilie 1917, echipajele grupului au executat 11 misiuni de recunoaștere în liniile inamice. Echipajul format din Blery-Schwartz decolând la ora 8.15, a executat o misiune fotografică în sectorul cuprins între Tulcea și Brăila. A urmat o perioadă de instabilitate meteorologică, cu timp ploios și neprielnic zborului, până pe 13/26 aprilie 1917 când fiind o zi cu timp frumos, echipajul Escadrilei N.10, compus din sergentul-pilot Magâlea și caporalul-obsevator Alexander H. Schwartz, cu avionul tip Morane Saulnier nr.4, au decolat la ora 7.15, în misiunea primită pentru o recunoaștere a frontului din Dobrogea și stadiul lucrărilor de la tunelul de pe calea ferată Tulcea-Babadag. Itinerariul urmat a fost: Galați-Isaccea-Babadag-Galați. Observatorul Schwartz a consemnat următoarele: ''…Mare activitate de transport pe toate căile. Am văzut convoaie de vehicule, care se îndreptă spre Tulcea. Am văzut 8 aurotractoare cu remorcile lor. Un balon captiv inamic la sud-est de Tulcea, în apropiere de cota 132…''. Continuâdu-și misiunile de recunoaștere pe calea ferată Buzău-Făurei-Brăila, echipajul compus din sergentul-pilot Carol Pauckert și caporalul-observator Alexander H. Schwartz, în ziua de 17/30 aprilie 1917, au urmărit această cale timp de două ore, între 8.30 – 10.30, zburând în acest sector fierbinte, descoperind o linie ferată intermediară, construită între localitățile Traian-Romanul-Scorțarul Nou. În a doua misune a zilei a obsevatorului Schwartz, făcând echipaj cu pilotul Magâlea, a survolat între orele 17.05-18.35 zona frontului în jurul localității Scorțarul Nou, unde s-a descoperit o baterie nouă de artilerie antiaeriană.

CULTURA ȘI ARTA – CONTRIBUȚII ȘI FRUSTRĂRI ÎN PROCESUL GLOBALIZĂRII

Etnomelos și globalizare noosică la români

de *Neculai I. Vicol*

Ne propunem ca în cadrul mai larg al culturii, să ne asociem grupului de cercetători din sfera antropologiei din acest domeniu, asumându-ne la rândul nostru o anumită responsabilitate culturală, focalizată pe analiza și promovarea specificității culturale românești, punctiform restrânsă pe melosul specific românesc, cadru în care inima mea se desfată.

Avem în vedere importanța limbajului muzical, care alături de limba vorbită conferă specificitate unui popor, îl identifică, îl personalizează. Ca urmare, cadrul noologic (spiritual) muzical păstrat în românismul său tradițional, ar contribui substanțial la conservarea unei identități naționale necesară încadrării cu demnitate și prestanță într-o etnoglobalizare pozitivă în vasta și inevitabila globalizare la care este supusă omenirea. Cum ar trebui procedat? Nu dăm soluții, apreciem doar. Mai întâi este bine ca inima să cunoască noțiuni teoretice fundamentale în domeniu, pentru că, și ea gândește, nu?

Există, precum se știe, expresii de genul „hai să ne întâlnim marți la o cafea", ori „hai să ne întâlnim vineri la un teatru". Se propune așadar o acțiune, și se precizează locul și scopul acesteia. Cafeaua, respectiv produsul care se consumă, sau teatrul, respectiv piesa de teatru care se vizionează, reprezintă în același timp și cadrul s-au locul de întâlnire, numit de profesorul Ilie Bădescu „cadru noologic". Așadar, inima, satisfăcută că a înțeles cum poate avea o trăire împărtășită împreună cu mintea, îmi dă ghes, a vă adresa invitația de a neîntâlni la... un cântec.

Mai întâi, dacă tot vorbim de întâlnire spirituală, aș spune că muzica în general dar cântul și cântecul în special, sunt cadre noologice și sisteme expresive. De ce cânt și cântec iar uneori, ceva mai corect, piesă muzicală și nu melodie cum auzim adesea. Pentru că melodia care are text este mai mult decât melodie; este cânt sau cântec. Tot așa nici piesa muzicală interpretată la instrumente nu poate fi cânt sau cântec. Dar de ce nu spun ori cânt ori cântec? Este vreo diferență? Desigur! Imnul, oda, cântul sunt termeni consacrați pentru a omagia, a slăvi pe cineva sau ceva. Creștinii de pildă Îl slăvesc pe Dumnezeu.

Cântecul, este un important cadru noologic de educație și de înnobilare a conștiințelor. Cântecul reprezită un loc de întâlnire a sentimentelor umane în trăirea pământească, inima fiind gazda.

Vorbind despre cânt, din câte am citit, știm că din dorința de a reprezenta caracterul dumnezeiesc, dar și datorită necesităților magic-idolatre, omul și-a construit cadre noologice specifice, în mare măsură orientându-se către diferite forme de artă; „de la cea dintâi mai ales spre cânt și muzică, de la cea de a doua spre arta imaginilor, de la cea din urmă spre lirică și muzică"(Weber, 1998, p.240).

Așadar, muzica este începutul și sfârșitul preferat în manifestarea oricărei trăiri lăuntrice umane, este mijlocul cel mai direct și mai accesibil, - ca și limba de altfel -, prin care ființa umană își poate ilustra imaginea gândului.

Arta este o binecuvântare fiind primită ca dar din partea lui Dumnezeu spre slava Sa și desfătarea sufletelor umane. Arta poate fi însă și un blestem atunci când, pervertită fiind, este întrebuințată, așa cum sublinia Sfântul Augustin, „pur și simplu să se veselească și să-și găsească odihna în cârciumi și-n desfrâu..." (Augustin, Prima cateheză, p. 103).

(… continuare în numărul viitor …)

La Băile Felix, turistul se poate simți ca un Rege la President (IV)

(… continuare din numărul trecut …)

de ***Daniel Mihu***

La Băile Felix, cu un cavaler și un cruciat...

Doctorul Gheorghe Moraru, de la Cabinetele Medicale ale Hotelului President: „Facem tratamente cu Gerovital și cu Pell Amar”

R – Domnule doctor mă uit în stânga, ma uit la dreapta...și văd toți pereții ocupați de diplomele primite de dvs. Spuneți-ne despre ce este vorba.

G.M. – Sunt niște recunoașteri ale activității mele profesionaleatât de către colegii mei medici din foruril superioare – Colegiul Medicilor – și din partea societății civile pentru îndelungata mea activitate în cadrul acestei unități.

R – Ce înseamnă ca timp?

G.M. – Noi am mai discutat acest lucru, e ceea ce vă spuneam că am rămas Seniorul din Băile Felix, adică cel mai vârstnic doctor care mai activează încă în Felix. Mi-am desfășurat activitatea în aproape toate unitățile medicale de aici, fiind salariat al spitalului Clinic de Recuperare o perioadă foarte lungă. Apoi am trecut în sistemul privat unde am deschis o unitate medicală la niște standarde, zic eu, cel puțin europene. Asta înseamnă că suntem acreditați internațional în activitate medicală. O dovadă este și faptul că acum avem pacienți din Finlanda, Norvegia, Austria din Germania și, bineînțeles, din România. Marele nostru avantj este că pe lângă tratamentul de recuperare beneficiază și de tratament cu Gerovital. Suntem singura unitate din Felix care are și această terapie sub directa coordonare a Institutului Național de Geriatrie.

R – Am văzut aici și un afiș cu dispărutul Pell Amar. Despre de este vorba?

G.M. – Pell Amar este o altă linie de tratament. M-a bucurat enorm când a reapărut pe piața românească, îl știam de mult, dinainte de 1989, și dădea rezultate excepționale. Din păcate a lipsit mult timp din tratamentele noastre pentru că așa s-a întâmplat, ce a fost bun și românesc a dispărut. Așa a fost problema cu vaccinurile, problema cu Boicil-ul...

R- Și e cu polidinul, care tot nu a reapărut.

G.M. -Da. Asta apropo de Institutul Cantacuzino și mă bucur enorm că a fost preluat de Armată pentru că se va face ordine și cred că va fi reactivat așa cum trebuie.

(… continuare în numărul viitor …)

Evenimente Luna MAI 2019

de ***Marian Chirulescu***

mai –A fost adoptat Regulamentul Organic(1831)
– Se înființează Oficiul Poștal Ploiești (1862)
– 155 de ani de la înființarea Primăriei, ca autoritate locală, și a funcției de primar (la comune) și a Prefecturii (la județ) (1864)
– S-a născut scriitorul dr. În Drept Gheorghe Becescu- Silvan (1875-1924)
– A apărut revista bisăptămânală „ Neamul românesc ”, condusă de N Iorga (1906- 20 nov. 1940)
– Se naște fotbalistul J. Marcel Marin (1733,Ploiești – 1996, Ploiești)
– la ființă Ansamblul sindical coregrafic „Chindia” Ploiești (1948)
– 70 de ani de la înființarea Orchestrei de muzică populară "Flacăra Prahovei" Ploiești (1949)

01.05. – Județul Prahova trece la organizarea modernă administrativă (ocârmuirea, judecătoria, magistratul) (1831)

01/13.05. – Prin Decret regal, s- a recunoscut Biserica Ortodoxă Română a Regatului României ca autocefală, de către Patriarhia din Constantinopol(1885)

01.05. – 130 de ani de când Congresul Internaționalei Socialiste a declarat ziua de 1 Mai ca fiind Ziua Internațională a Muncii (1889)

01.05. – 190 de ani de la nașterea scriitorului José de Alencar (1829 – 1877)

01.05. – 115 ani de la moartea compozitorului Antonin Dvořák (1841-1904)

01.05. – 70 de ani de la moartea pictorului Gheorghe Petrașcu (1872 – 1949)

01.05. – Se naște istoricul literar Ion Ianoși (1928- 2016)

02.05. – 500 de ani de la moartea lui Leonardo da Vinci (1452 – 1519)

02.05. – 160 de ani de la nașterea scriitorului Jerome KJerome (1859 – 1927)

02.05. – 75 de ani de la nașterea scriitorului from. Emanoil I.Toma (1944, com. Provița de Jos, Ph.)

02.05. – 70 de ani de la nașterea dirijorului și compozitorului Corneliu Nicolae Irimia (n.1949, com Ciorani, Ph.)

03.05. – Ziua Mondială a Libertății Presei (declarată de UNESCO)

03.05. – Ziua Soarelui (UNEP)

03.05. – 550 de ani de la nașterea scriitorului, istoricului și omului politic Niccolo Machiavelli (1469 – 1527)

03.05. – Se desfășoară Marea Adunare de la Blaj (1848)

03/15.05. – S- a născut scriitorul Mihail Afanasievici Bulgakov(1891-1940)

03.05. – Se naște pictorul Vladimir Mihail Zamfirescu(1936)

03.05.- 75 de ani de la nașterea actorului Eusebiu Ștefanescu (n.1944-2015)

04.05. – Se naște scriitorul Vlad Mușatescu (1922-1999, com. Blejoi, Ph.)

04.05. – Se naște filosoful Søren Kierkegaard (1813-1855)

05.05. – Se naște teoreticianul politic Karl Marx (1818-1883) (1846, Ploiești – 1914, Sinaia)

05.05. – Se naște scriitorul Henryk Sienkiewicz (1846-1916)

05.05. – S- a născut scriitorul Gheorghe Zarafu (1933)

06.05. – Se deschide official Turnul Eiffel din Paris (1889)

06.05. – Se naște regizorul și actorul de film Orson Welles (1915-1985)

06.05. – Se naște criticul literar Laurențiu Ulici (1943 -2000)

07.05. – Se naște compozitorul Johannes Brahms (1833-1897)

07.05. – Se naște poetul Rabindranath Tagore (1861-1941)

08.05. – Se naște scriitorul Petru Dumitriu (1923-2002)

09.05. – Ziua proclamării Independenței de Stat a României (1877); Ziua Victoriei împotriva fascismului (1945); Ziua Europei

09.05. – Se naște filosoful Jose Ortega y Gasset (1883-1955)

09.05. – Se naște poetul și filosoful Lucian Blaga (1895-1961)

10/22.05. – Carol I este proclamat ca domnitor al Principatelor Române (1866); se încoronează ca rege al României la 10/22.05.1881

10.05. – 80 de ani de la inaugurarea Catedralei "Sf. Ioan Botezătorul – Monumentul Eroilor
Prahoveni din Războiul pentru Întregirea Neamului (1916 – 1919)" din Ploiești (1939)

10.05. – Se naște actorul Damian Crâșmaru, societar de onoare al Teatrului Național București (1931, Ploiești)

11.05. – 115 ani de la nașterea pictorului Salvador Dalí (1904) și 25 de ani de la moartea sa (23.01.1989)

12.05. – La Roma, se inaugurează Columna lui Traian (113 d.Hr.)

12.05. – 445 de ani de când diaconul Coresi publică la Brașov un „Octoih” slavonesc în două părți (12 mai 1574-23 august 1575)

12.05. – 02.06. – 422 de ani de când Mihai Viteazul transformă așezarea Ploiești în târg domnesc – act de naștere a orașului Ploiești (1597)

12.05. – Se naște istoricul literar Constantin Ciopraga (1916-2009)

12.05. –S- a încheiat participarea României la al Doilea Război Mondial (1945)

12.05. – 40 de ani de la nașterea poetei Iulia Vaserman (Iulia Vasile) (n. 1978, Ploiești)

13.05. – Ziua Națională a Portului Tradițional(instituită în mai 2015)
13/14.05. – 45 de ani de la moartea poetului Stephan Roll (Gheorghe Dinu) (1903 – 1974) 13.05. – 95 de ani de la nașterea scriitorului Iv. (Iuliu-Victor) Martinovici (1924, Ploiești -2005)
13.05. – Se naște pictorul Vasile Celmare (n. 1931, Breaza, Ph.)
13.05. – Se naște tenorul Ludovic Spiess (1938-2006)
13.05. – Se naște realizatorul de radio și tv., ing. Gabriel Dobre (1972-2005, Ploiești) Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești
14.05. – Se formează statul Israel(1948)
14.05. – Se naște istoricul literar Constantin Hârlav (n.1950- 2014, Ploiești)
14.05. – Cosmonautul Dumitru Prunariu începe zborul în spațiu la bordul navei „Soiuz 40" (1981)
15.05.-15.06. – Se naște poetul Dante Alighieri (1265-1321)
15.05. – Ziua Internațională a Familiei
15.05. – A fost patentată prima mitralieră din lume de către James Puckler(1718)
15.05. – Se naște pictorul Nicolae Grigorescu (1838? -1907, Câmpina)
15.05. – 130 de ani de când a apărut „revista economică" ploieșteană „Buletinul Camerei de Comerciu și Industrie Circ. III Ploiești" (1889-1948, cu întreruperi)
16.05. – 155 de ani de la moartea pașoptistului Simion Bărnuțiu (1808 – 1864)
16.05. – Tratatul „Pacea de la București" încheia războiul ruso- truc (1812)
16.05. – 90 de ani de când s- a desfășurat prima ediție a Premiilor „Oscar " pentru film (1929)
16.05. – Se naște scriitorul Titus Popovici (1930-1994)
16.05. – S-a născut solista vocală de muzicp ușoară Grazziela Constanța Chițu (1936, Ploiești- 2004, Ploiești)
16.05. – Se naște scriitorul Ioan Dan Nicolescu (1947, Ploiești)
16.05. – Se naște poetul și prof. univ. dr. ing. Lazăr Avram (n. 1955), cadru didactic la UPG Ploiești
17/27.05. – Mihai Viteazu devine „ domn al Țării Românești și al Ardealului și a toată Țara Moldovei" (1600)
17.05. – 140 de ani de la moartea scriitorului Charles de Coster (1827 – 1879)
18.05. – Se naște poetul persan Omar Khayyam (1048-1131)
18.05. – 220 de ani de la moartea scriitorului Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais (1732- 1799)
18.05. – Se naște compozitorul și dirijorul Constantin Bugeanu (1916, Ploiești – 1998)
18.05. – Se naște poetul Geo Dumitrescu (1920-2004)
18.05. – 50 de ani de la nașterea poetului Mihai Ionuț Constantinescu (1968, sat Găgeni, Ph. -2004?)
19.05. – Se naște sculptorul Ion Jalea (1887-1978)
19.05. – Se naște artista plastică și muzeografa Marilena Marian (n.1947, Ploiești- 2013, Ploiești)
20.05. – 220 de ani de la nașterea scriitorului Honoré de Balzac (1799 – 1850)
20.05. – 105 ani de la nașterea omului politic Corneliu Coposu (1914-1995)
20.05. – Se naște compozitorul Mircea Drăgan (1945, Ploiești – 1995)
20.05. – Se naște compozitorul și dirijorul Viorel Gavrilă (1961), activitate în Ploiești
21.05. – Ziua Mondială pentru Diversitate Culturală, pentru Dialog și Dezvoltare (declarată de UNESCO)
21.05. – Se naște pictorul Albrecht Dürer (1471-1528)
21.05. – 175 de ani de la nașterea pictorului Henri Rousseau (1844-1910)
21.05. – Se naște Constantin Dobrogeanu-Gherea, sociolog și critic literar (1855 – 1920)
21.05. – Se naște scriitorul Émile Verhaeren (1855-1916)
21.05. – Se naște pictorul Iosif Iser (1881 – 1958)
21.05. – Se naște ing, Constantin c. Bellu(1888,Urlați-1970)
21.05. – Se naște scriitorul Ștefan Dimitriu (n.1938), activitate în Ploiești
21.05. – 55 de ani de la moartea istoricului literar Tudor Vianu (1897 – 1964)
22.05. – Se naște compozitorul Richard Wagner (1813-1883)
23.05. – Se naște criticul literar Garabet Ibrăileanu (1871-1936)
23.05. – Se naște scriitorul Tudor Arghezi (1880-1967)
23.05. – Se naște eseistul Gabriel Liiceanu (1942)
24.05. – S- a născut poetul Al. T. Stamatiad(1885-1956)
24.05. – Se naște actorul Fory Etterle (1905, Ploiești – 1983)
24.05. – Se naște poetul Ion Caraion (1923-1986)
24.05. – 95 de ani de la nașterea traducătoarei Antoneta Ralian (1924)
24.05. – 80 de ani de la nașterea interpretului de muzică populară Benone Sinulescu (1937)
24.05. – 65 de ani de la nașterea poetului Florin Iaru (1954)
25.05. – Se naște generalul Nicolae M. Zăgănescu (1898,Ploiești- 1987)
25.05. – Petrache Poenaru a brevetat în Franța invenția stiloului(1927)
25.05. – Se naște criticul și istoricul literar acad. Eugen Simion (1933, com. Chiojdeanca, Ph.), Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești
25.05. – 35 de ani de la moartea scriitoarei Henriette Yvonne Stahl (1900-1984)
26.05./06.06. – 220 ani de la nașterea scriitorului Al. S. Pușkin (1799 – 1837)
26.05. – Comunitatea Europeană adoptă steahul european(1986)
28.05. – 170 de ani de la moartea scriitoarei Anne Brontë (1820 – 1849)
29.05. – Se naște compozitorul și poetul Ionel Fernic (1901-1938)
30.05./09.06. – Se naște țarul Rusiei Petru cel Mare (1672-1725)
30.05. – La Opera Română din București, are loc premiera operei „Năpasta" de Sabin Drăgoi, după drama lui I.L. Caragiale (1928)
30.05. – Se naște pianistul și compozitorul Mircea Vasilescu (1930, Ploiești-2013, Ploiești)
30.05. – 85 de ani de la nașterea medicului și epigramistului Mircea C. Dinescu (1934, Ploiești-2009, Ploiești)
31.05. – Ziua Mondială Împotriva Fumatului (OMS)
31.05. – 425 de ani de la moartea pictorului Jacopo Robusti Tintoretto (1518?-1594)
31.05. – 210 de ani de la moartea compozitorului austriac Joseph Haydn (1732 – 1809) 31.05. – 200 de ani de la nașterea scriitorului Walt Whitman (1819 – 1892)
31.05. – S- a născut compozitorul, dirijorul și pianistul Constantin Silvestri (1913- 1969)
31.05. – Se naște compozitorul și publicistul Paul Athanasie Păunescu (n.1937, Ploiești)
31.05. - Se naște prof. Călin Catargiu (Gheorghe C-tin Ionescu), critic literar și publicist (n.1945, Ploiști)
31.05. – 65 de ani de la nașterea cantautorului și compozitorului Nicu Alifantis (1954)
31.05. – Africa de Sud devine republică independentă(1961)
31.05. – 55 de ani de la nașterea prof. dr. în filologie Mihaela Gheorghe (Ploiești, 1964)

(Continuarea din pagina **12**)

Redăm o epigramă, intitulată Recorduri sportive, scrisă de Dan Norea, pe care am cules-o din revista Lumea epigramei nr. 19/ Februarie 2019:

Un nou record s-a stabilit
Și face cinste țării:
La noi, cu mult s-a depășit/
Și limita răbdării.

Adaug aici o epigramă scrisă de subsemnatul la tema „Aveți puțintică răbdare":

Nicio nație din lume,
La necaz nu face glume,
Nu își laudă stăpânii/
Și nu rabdă, ca românii!

Completăm grupajul cu epigrama ***Acomodare***, scrisă de Laurian Ionică:

Ne ducem crucea cuvenită
Și lamentările n-au rost
Suntem o țară pregătită
Ca să trăim chiar și mai prost.

*

În revista Scârț! nr 76, citim epigrama ***Întors din deplasare***, scrisă de Gheorghe Bâlici:

La nevestica-i voluptoasă,
Când vine mai devreme-acasă,
Constată soțul fistichiu
Că este, totuși, prea târziu

Epigramistul bucureștean Ilie Ciobescu, a scris, pe această temă, următorul ***Revers***:

Deși venea târziu acasă,
Soția nu-i crea probleme,
L-a-ngăduit mărinimoasă,
Pân-a greșit, venind devreme.

Iată și o ***Superstiție*** confirmată, în viziunea lui Iulian Bostan:

Nu și-ar fi surprins soția,
Fericit era și-acum,
Dacă nu făcea prostia
De a se fi-ntors din drum.

Mai prudent, subsemnatul, am scris, pe vremea telefoanelor cu fise, următoarea epigramă:

Soția mea-i ascultătoare,
Dar, ca să nu am ghinion,
Când mă întorc din deplasare
Îi dau din gară-un telefon.

Să lecturăm și această ***Neclaritate***, din portofoliul lui Nic Petrescu:

Când a venit târziu acasă,
El da să intre, ea să iasă,
Apoi nu știm ce a urmat…
Se pare că doar el a dat.

Fundatia Culturală Română DLN
Pagini de Arhivă

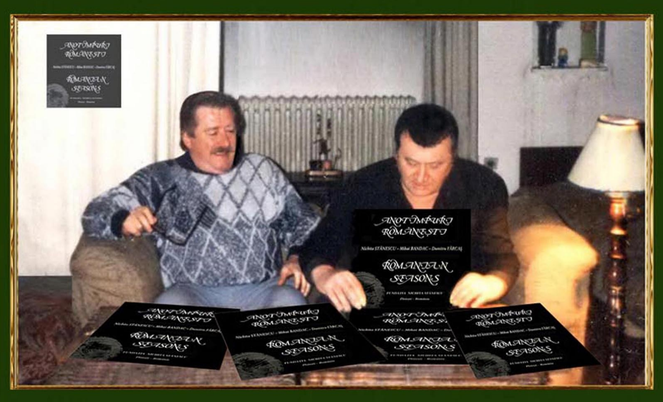

Trei mari prieteni : Nichita Stănescu, Mihai Bandac, Dumitru Fărcaş

FUNDAŢIA NICHITA STĂNESCU

Ploieşti – România

Dumitru Fărcaş

o vocaţie şi un destin

De o viaţă întreagă, bătând drumurile României cu trenul, cu autobuzul, cu camionul, cu căruţa sau pe jos, prin toate marile şi micile oraşe şi târguri, prin satele sau cătunele de munte, de deal, de câmpie, sau prin bărăgane, primăvara, vara, toamna , iarna, spre a mă întâlni cu cei ce aveau nevoie de doinele şi jienele mele, alături de mari nume ale cântecului românesc, de câte ori se întâmpla să fie prezent şi Dumitru Fărcaş, mă simţeam în siguranţă şi mai ales fericită.

Taragotul său fermecat, cu inflexiuni şi profunzimi inconfundabile şi greu de egalat, ne vrăjea pe toţi cei prezenţi, public sau artişti.

El va reprezenta întotdeauna şi peste veacuri o Ţară, o epocă, o vocaţie şi un destin.

Lucreţia Ciobanu